

- W trakcie kontroli ustalono, że użytki rolne klasy III i IV opodatkowano podatkiem rolnym. Żadnej powierzchni z ww. działki nie opodatkowano w 2020 roku podatkiem od nieruchomości.

b) Zakład Usługowo-Handlowy Tomasz Sarnowski w Chojnicach

- Wymieniony Zakład posiada zezwolenie do wydobywania kopaliny (piasku) ze złoża DORĘGOWICE II, usytuowanego na działce nr 47/2 w obrębie geodezyjnym Doręgowice. Z okazanych do kontroli dokumentów wynikało, że koncesję o znaku DROŚ-G.7422.2.47.2017, ważną do dnia 31.12.2047 r., Marszałek Województwa Pomorskiego wydał dla ww. podmiotu w dniu 12.12.2017 r.

Przedłożona do kontroli dokumentacja nie zawierała kopii przywołanej powyżej decyzji-koncesji. Na podstawie innego dokumentu okazanego do kontroli, tj. mapy obszaru i terenu górniczego DORĘGOWICE II, załączonej do zawiadomienia o dokonaniu wpisu do rejestru obszarów górniczych z dnia 8.02.2018 r. (pismo GZG-53-64/2018/1 Państwowego Instytutu Geologicznego Państwowy Instytut Badawczy) ustalono, że obszar i teren górniczy obejmował powierzchnię 35 363 m² (3,5363 ha).

- Z „Informacji z rejestru gruntów” wynikało, że całkowita powierzchnia ww. działki, stanowiącej własność pana Tomasza Sarnowskiego, wynosi 3,5367 ha (w tym 0,0895 ha gruntów ornych klasy IVb oraz 3,4472 ha gruntów ornych klasy V).
- Na podstawie ewidencji podatkowej ustalono, że użytki rolne kl. IV opodatkowano podatkiem rolnym. Żadnej powierzchni z ww. działki nie opodatkowano podatkiem od nieruchomości.
- Przedłożone przez pana Macieja Drozda – inspektora w Wydziale Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami dokumenty obejmowały kserokopie dwóch dokumentów wskazujących na informowanie wójta gminy o obszarach zajętych na wydobycie kopaliny. W „zawiadomieniu” z dnia 7.02.2019 r., dostarczonym do urzędu gminy w dniu jego sporządzenia, zawarta była informacja Zakładu o uruchomieniu kopalni kruszywa i zajęciu pod działalność wydobywczą oraz drogę dojazdową gruntów o powierzchni „około 1500 m²”. W dniu 24.12.2019 r. do urzędu gminy wpłynęła „informacja” ww. Zakładu, według której od dnia 1.01.2020 roku powierzchnia zajęta pod działalność wydobywczą miała wynosić 6000 m².

c) „Żwir-Max” Spółka z o.o. w Chojnicach

- Wymieniona powyżej spółka posiada zezwolenie do wydobywania kruszywa naturalnego ze złoża CHOJNICE II, usytuowanego „na części działki nr 165/2 w obrębie geodezyjnym Chojnice” – taki obręb (nieprawidłowy) określono w sentencji decyzji-koncesji nr 3/08 Marszałka Województwa Pomorskiego z dnia 21.04.2008 r., ważnej do dnia 21.04.2033 r.

Z innych dokumentów okazanych do kontroli, w tym z wydanego przez wójta gminy postanowienia BM.7325-35/2008 z dnia 8.04.2008 r. w sprawie uzgodnienia projektu decyzji-koncesji na wydobywanie kopaliny pospolitej wynikało, że ww. działka znajduje się w obrębie geodezyjnym Niezychowice.

Według koncesji obszar górniczy złoża CHOJNICE II obejmuje powierzchnię 152 471,6 m² (15,2472 ha), teren górniczy wynosi 160 201,3 m² (16,0201 ha). Ustalono, że wydaną w dniu 6.06.2012 r. decyzją administracyjną OS.6122.1.2012 Starosta Chojnicki uznał rekultywację gruntów położonych na działce 165/2 w Niezychowicach, o łącznej powierzchni zrekultywowanej 3.5530 ha, za zakończoną.

- W trakcie kontroli ustalono, że w dniu 17.08.2016 r. działkę nr 165/2 w obrębie geodezyjnym Niezychowice, o powierzchni 63,9526 ha, podzielono na 3 działki (nr 165/3; nr 165/4 i nr 165/5) o łącznej powierzchni 63,7303 ha.
- Na podstawie „Informacji z rejestru gruntów” ustalono, że właścicielem ww. działek jest Parafia Katolicka p.w. Ścięcia Świętego Jana Chrzciciela w Chojnicach, a łączna powierzchnia działek obejmuje następujące użytki: RIIIa – 8,2841 ha; RIIIb – 28,2096 ha; RIVa – 16,3304 ha; RIVb – 6,1491 ha; RV – 4,3000 ha oraz N – 0,4571 ha.
- Ustalono, że w złożonej w 2020 roku deklaracji na podatek od nieruchomości Parafia zadeklarowała podatek od nieruchomości „od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków” liczony od powierzchni 2,4470 ha gruntów. Grunty o takiej powierzchni, jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, podatnik ten wykazuje w deklaracjach na podatek od nieruchomości od lipca 2012 r., tj. od miesiąca następującego po miesiącu zakończenia rekultywacji części gruntów. Powyższe ustalono na podstawie prowadzonej w urzędzie gminy „Karty jednostki opodatkowania”.
- W trakcie kontroli sprawdzono również opodatkowanie gruntów Parafii podatkiem rolnym. Ustalono, że w złożonej w 2020 roku deklaracji na podatek rolny ww. Parafia zadeklarowała podatek rolny liczony od gruntów położonych w dwóch obrębach geodezyjnych, w tym w obrębie Niezychowice.

W oparciu o załącznik ZDR-1 („Dane o przedmiotach opodatkowania podlegających opodatkowaniu”) do deklaracji ustalono, że w zakresie dotyczącym działek 165/3, 165/4 i 165/5 w obrębie geodezyjnym Niezychowice, o łącznej powierzchni 63,7303 ha, do opodatkowania podatkiem rolnym wykazano użytki rolne (RIIIa, RIIIb, RIVa i RIVb) o powierzchni 56,5262 ha. Użytki rolne klasy RV, o powierzchni 4,3000 ha wykazano w załączniku ZDR-2 („Dane o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania”), jako zwolnione od podatku na podstawie art. 12. ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym. Suma powierzchni podlegających opodatkowaniu i zwolnionych z opodatkowania podatkiem rolnym wynosi 60,8262 ha. Powierzchnia ta, wraz z powierzchnią niewykazanych w załączniku ZDR-2 do deklaracji na podatek rolny (jako

zwolnionych z opodatkowania) nieużytków (0,4571 ha) oraz gruntów opodatkowanych podatkiem od nieruchomości (2,4470 ha), daje 63,7303 ha – taka jest łączna powierzchnia wymienionych powyżej trzech działek w Niezychowicach.

Szczegółowa analiza wykazała, że w 2020 roku podatkiem od nieruchomości, według stawki „od gruntów związanych z działalnością gospodarczą, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków” objęto 2,4470 ha użytków rolnych klasy RIVb, wchodzących w skład działki nr 165/5.

- 4) W trakcie kontroli (w dniu 4.05.2021 r.) organ podatkowy wezwał, w trybie art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej, w związku z art. 155 tej ustawy, właścicieli gruntów zajętych pod działalność gospodarczą związaną z wydobywaniem kruszywa naturalnego (piasku) do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego oraz informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych wraz z załącznikami (dotyczy osób fizycznych, będących właścicielami ww. działek w Doręgowicach i Moszczenicy), a w przypadku ww. Parafii – do złożenia wyjaśnień dotyczących powierzchni gruntów wykazanych w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2016-2021.

3.2.8. Udzielanie ulg w zapłacie podatków i opłata prolongacyjna

- 1) Organ stanowiący gminy nie skorzystał z wynikającego z art. 57 § 7 Ordynacji Podatkowej uprawnienia do wprowadzenia opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód gminy. W 2020 roku nie realizowano dochodów z tytułu opłaty prolongacyjnej.
- 2) Ustalono, że w 2020 roku organ podatkowy wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawie zwolnienia od podatku rolnego gruntów przeznaczonych na powiększenie istniejącego już gospodarstwa rolnego w trybie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym.

Wydane i objęte kontrolą decyzje administracyjne oznaczone były symbolem FN.3123 i numerami kolejnymi: 1.1.2020 z dnia 4.06.2020 r.; 1.2.2020 z dnia 25.06.2020 r.; 1.3.2020 z dnia 12.08.2020 r.; 1.4.2020 z dnia 29.12.2020 r. oraz 1.5.2020 z dnia 31.12.2020 r

Kontrola ww. decyzji administracyjnych nie wykazała nieprawidłowości, w tym w zakresie określenia okresu zwolnienia od podatku, jak i okresów obniżenia podatku o 75 i 50%. Postępowania zakończone tymi decyzjami były prawidłowo udokumentowane.

- 3) W roku 2020 organ podatkowy wydał jedną decyzję administracyjną w sprawie udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w trybie art. 13 ustawy o podatku rolnym – decyzję FN.3121.2.1.2020 z dnia 21.05.2020 r. Decyzją tą przyznano podatnikowi ulgę inwestycyjną w podatku rolnym w kwocie 17.638,00 zł, stanowiącej 25% wydatków podatnika poniesionych na zakup i montaż paneli fotowoltaicznych do produkcji energii wykorzystywanej w gospodarstwie rolnym. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Z wniosku podatnika wynikało, że przy realizacji inwestycji nie korzystał on z innych wsparć finansowych.

- 4) Ustalenia kontroli w zakresie ulg w postaci umorzenia zaległości podatkowych, odroczenia terminów płatności oraz rozłożenia zobowiązań podatkowych na raty przedstawiono w następnym punkcie niniejszego protokołu.

3.2.9. Skutki finansowe (roczne) z tytułu udzielonych ulg i umorzeń oraz obniżenia górnych stawek podatkowych

a) Skutki obniżenia górnych stawek podatków

- 1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 roku wykazano następujące skutki obniżenia górnych stawek podatkowych:

- podatek od nieruchomości od osób prawnych	-	438.298,00 zł;
- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	-	918.674,00 zł;
- podatek rolny od osób prawnych	-	85.138,00 zł;
- podatek rolny od osób fizycznych	-	269.911,00 zł;
- podatek od środków transportowych od osób prawnych	-	187.617,00 zł;
- podatek od środków transportowych od osób fizycznych	-	423.952,00 zł;

Razem: - 2.323.590,00 zł.

- 2) Ustalono, że wykazane w sprawozdaniu skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wynikały z wydruków „Analiza stawek podatkowych” z komputerowego systemu „Podatki”, sporządzonych (wygenerowanych) odrębnie dla osób prawnych i osób fizycznych. Wydruki te zawierały dane o podstawach opodatkowania (powierzchniach), wyliczenia podatku według stawek ustawowych i stawek uchwalonych przez organ stanowiący gminy oraz różnice pomiędzy tymi wyliczeniami.
- 3) Wykazane w sprawozdaniu skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym od osób fizycznych wynikały z wydruków „Analiza stawek podatkowych”, z tym, że w zakresie dotyczącym osób prawnych do danych wynikających z takiego wydruku (42.168,00 zł) dodano 42.970,00 zł skutków wyliczonych w odniesieniu do dwóch instytutów badawczych, zwolnionych od podatku rolnego decyzjami organu podatkowego wydanymi na podstawie przepisów art. 12 ust. 2 pkt 5 i art. 13d ust. 1 ustawy o podatku rolnym.
- 4) Podane w ww. sprawozdaniu skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych wynikały z wydruków „Skutki obniżenia stawek podatkowych – 2020 rok” z komputerowego systemu AUTA.

b) *Skutki udzielonych ulg i zwolnień – bez ulg i zwolnień ustawowych*

- 1) W sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 1.461.454,00 zł skutków finansowych udzielonych ulg i zwolnień, bez ulg ustawowych.

Powyższa wielkość obejmowała wyłącznie skutki w podatku od nieruchomości od osób prawnych.

- 2) Ustalono, że powyższa wartość skutków wyliczona została przez panią Barbarę Meyer-Myzyk – inspektor w Wydziale Finansowym w zestawieniu „Zwolnienia w podatku od nieruchomości wg uchwał za dzień 31.12.2020 r.” zawierającym takie dane, jak: nazwa podatnika; rodzaje nieruchomości i ich powierzchnie oraz stawki podatkowe i kwoty podatków. Kontrolując dane zawarte w zestawieniu ustalono, że powierzchnie zwolnione od podatku wynikały z załączonych od deklaracji podatkowych informacji o przedmiotach zwolnionych z opodatkowania.

Wykazane w zestawieniu i sprawozdaniu skutki zwolnień dotyczyły nieruchomości zwolnionych od podatku uchwałami organu stanowiącego gminy wymienionymi w punkcie „3.2.2. Podatek od nieruchomości”, tj.:

- nieruchomości bądź ich części przeznaczonych pod działalność sportową, kulturalną i przeciwpożarową, w których nie jest prowadzona działalność gospodarcza – 53.356,00 zł;
- nieruchomości bądź ich części związanych z gospodarką wodno-ściekową, za wyjątkiem położonych na terenie sołectwa Funka, Charzykowy i Czartołomie-Jarcewo – 728.517,00 zł;
- gruntów i budynków stanowiących własność stowarzyszeń organizujących pomoc oraz ratujących osoby na wodzie, w których nie jest prowadzona działalność gospodarcza – 1.029,00 zł;
- budynków, budowli oraz związanych z nimi gruntów, położonych na terenie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – 242.434,00 zł;
- nowo wybudowanych, nowo nabytych budowli, rozbudowanych i nadbudowanych budynków lub ich części oraz związanych z nimi gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, którzy utworzyli nowe stanowiska pracy w działalności wytwórczej i usługowej po wejściu w życie uchwały Nr XLIV/585/2014 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 3 października 2014 r. w sprawie określenia warunków udzielania pomocy de minimis dla przedsiębiorców w zakresie zwolnień w podatku od nieruchomości – 178.871,00 zł;
- budynków, budowli oraz gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu

w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 – 1.627,00 zł;

- budowli – sieci związanych z przesyłem gazu ziemnego, wybudowanych po 2008 roku – 234.534,00 zł;
- budynków mieszkalnych oraz budynków pozostałych wpisanych indywidualnie do ewidencji zabytków pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – skutki dotyczyły 75 jednostek (nieruchomości) wpisanych do gminnego rejestru zabytków, objętych „Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Gminy Chojnice na lata 2016-2020”, przyjętym uchwałą Nr XIX/331/2016 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki (...) – 21.086,00 zł.

c) *Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie Ordynacji Podatkowej – skutki umorzeń, rozłożenia na raty oraz odroczeń terminu płatności*

- 1) W sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 336.173,00 zł skutków finansowych, o jakich mowa powyżej, przy czym dotyczyły one wyłącznie umorzeń. W sprawozdaniu nie wykazano żadnych skutków decyzji organu podatkowego w sprawie rozłożenia na raty oraz odroczenia terminu płatności zobowiązań podatkowych.

Powyższe skutki dotyczyły następujących podatków:

- podatku od nieruchomości	-	205.601,00 zł;
- podatku rolnego	-	1.203,00 zł;
- podatku leśnego	-	19,00 zł;
- podatku od środków transportowych	-	117.226,00 zł;
- podatku od czynności cywilnoprawnych	-	<u>12.124,00 zł;</u>
Razem:	-	336.173,00 zł.

- 2) Ustalono, że wykazane w sprawozdaniu skutki umorzeń oparto na ewidencji podatkowej, tzn. na wynikających z „Rejestru przypisów i odpisów” danych o umorzonych kwotach zobowiązań podatkowych. Te dane wynikały z kolei z decyzji administracyjnych organu podatkowego w sprawie umorzenia zaległości podatkowych.

3.2.10. Opłata adiacencka

- 1) W sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 39.512,85 zł dochodów klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 75618 –

„Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”. Dochody w takiej wysokości wynikały z prowadzonej komputerowo ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w ww. podziałkach klasyfikacji budżetowej.

Opisy tych dochodów wskazywały, że powyższe pochodziły one z opłaty adiacenckiej oraz oprocentowania rat według stopy redyskonta weksli.

- 2) Szczegółową ewidencję rozrachunkową dochodów z opłaty adiacenckiej prowadziła pani Agnieszka Grabowska – inspektor w Wydziale Finansowym.

Ewidencja powyższa prowadzona była odręcznie na kartach kontowych, z podziałem na: „Opłata adiacencka – Lichnowy”; „Opłata adiacencka – Nowa Cerkiew”; „Opłata adiacencka – Chojniczki” oraz „Opłata adiacencka z tytułu podziału nieruchomości”.

Na podstawie tej ewidencji ustalono, że ujęte w § 049 w rozdziale 75618 wpływy w wysokości 39.512,85 zł pochodziły z wpłat opłaty adiacenckiej (spłaty rat opłaty ustalonej decyzjami administracyjnymi wójta gminy wydanymi przed 2020 rokiem), na sumę 20.642,89 zł oraz z wpłat oprocentowania należności z tytułu opłaty adiacenckiej rozłożonej na raty – 18.869,96 zł.

Stwierdzono brak podstaw do zaliczania wpływów z oprocentowania rat do dochodów klasyfikowanych w § 049 – w paragrafie tym, zgodnie z jego opisem, ujmuje się dochody z lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw. Dochody z oprocentowania rat należało planować i ewidencjonować w § 092 – „Pozostałe odsetki”.

- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji rozrachunkowej ustalono następujące wielkości w zakresie przypisów, odpisów, wpłat oraz początkowych i końcowych sald należności i nadpłat w dochodach opisanych jako wpływy z opłaty adiacenckiej:

- należności początkowe	-	23.770,86 zł;
- nadpłaty początkowe	-	3.781,98 zł;
- przypisy	-	43.881,46 zł;
- odpisy	-	0,00 zł;
- wpłaty	-	39.512,85 zł;
- zwroty	-	0,00 zł;
- nadpłaty końcowe	-	27,46 zł;
- należności końcowe	-	24.384,95 zł,
w tym zaległości – 24.157,62 zł.		

- 4) Na końcowe saldo zaległości (24.158,62 zł) składały się zaległości 2 spółek oraz 5 osób fizycznych. W dwóch przypadkach zaległości przekraczały kwotę 3.000,00 zł. Były to zaległości widniejące na kartach kontowych prowadzonych do rozliczenia spółki EuroPol Development w Warszawie („opłata adiacencka z tytułu podziału nieruchomości” – karta

kontowa nr 221/3 – 17.400,00 zł) oraz osoby fizycznej w ewidencji „Opłata adiacencka – Chojniczki” (karta kontowa nr 117/2011– 4.147,00 zł). Powyższe zaległości, na sumę 21.547,00 zł, stanowiły 89% wszystkich zaległości dochodach z opłaty adiacenckiej.

Ustalenia w zakresie windykacji tych należności przedstawiono w dalszej części („3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat”) niniejszego protokołu.

- 5) W 2020 roku obowiązywały stawki opłaty adiacenckiej określone uchwałami Rady Gminy w Chojnicach – Nr X/161/07 z dnia 10 grudnia 2007 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej naliczanej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 9 z dnia 8 lutego 2008 r., poz. 244) oraz Nr XIII/223/08 z dnia 4 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia stawek procentowych opłaty adiacenckiej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 54 z dnia 18 czerwca 2008 r., poz. 1530).

Określona w pierwszej z tych uchwał stawka opłaty adiacenckiej wynosiła 30% różnicy między wartością nieruchomości po podziale i wartością sprzed jej podziału. Określona drugą uchwałą stawka opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej wynosiła 50% różnicy między wartością nieruchomości po wybudowaniu tych urządzeń a wartością nieruchomości przed ich wybudowaniem.

- 6) Ustalono, że w kontrolowanym roku wójt gminy nie wydawał decyzji administracyjnych w sprawie określenia opłaty adiacenckiej.

3.2.11. Opłata planistyczna

W 2020 roku nie planowano i nie realizowano dochodów budżetowych z tytułu opłaty planistycznej.

Pisemne wyjaśnienie (oświadczenie) w sprawie nierealizowania dochodów z ww. źródła złożył pan Zdzisław Stormann – dyrektor Wydziału Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej. Było ono następującej treści: *Niniejszym informuję, że w 2020 roku nie została wydana przez tut. organ decyzja ustalająca jednorazową opłatę z tytułu obniżenia bądź wzrostu wartości nieruchomości w trybie art. 36 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 741) w związku z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo jego zmianą z uwagi na brak przesłanek do przeprowadzenia postępowania w trybie w/w artykułu 36 ustawy jak wyżej i wydania takiej decyzji.*

Złożone oświadczenie załączono do akt roboczych kontroli.

[Oświadczenie pana Zdzisława Stormanna – dyrektora Wydziału Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej w sprawie nierealizowania w 2020 roku dochodów z opłaty planistycznej –

– poz. 9 akt kontroli]

3.2.12. Opłaty za zajmowanie pasa drogowego

- 1) W 2020 roku gmina zrealizowała 74.681,16 zł dochodów z opłaty za zajęcie pasa drogowego, klasyfikowanych w § 069 – „Wpływy z różnych opłat” w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”. Takie dochody wykazano w sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

W ww. sprawozdaniu wykazano ponadto występowanie na koniec roku 32,18 zł należności (z tego 6,83 zł stanowiły zaległości) oraz nadpłaty na sumę 5.645,29 zł w dochodach klasyfikowanych w wyżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

- 2) W 2020 roku do wyliczania opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych określanych w decyzjach administracyjnych wójta gminy należało wykorzystywać stawki określone uchwałami Rady Gminy w Chojnicach:

- Nr XIX/254/2004 z dnia 24 czerwca 2004 r. w sprawie wysokości stawek za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 102 z dnia 23 sierpnia 2004 r., poz. 1812) – uchwała obowiązywała do dnia 24.01.2020 r.;
- Nr XII/203/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie określenia wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 stycznia 2020 r., poz. 315) – uchwała obowiązuje od dnia 25 stycznia 2020 r.

- 3) W 2020 roku wójt gminy wydał 65 decyzji administracyjnych zezwalających na zajęcie pasa drogowego dróg gminnych – 32 decyzje zezwalające na prowadzenie robót oraz 33 decyzje zezwalające na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.

Szczegółową kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań obowiązujących na terenie gminy przy określaniu wysokości opłaty za zajęcie pasa drogowego przeprowadzono na przykładzie próby obejmującej 20 decyzji administracyjnych wójta gminy (31% wszystkich decyzji), wymienionych w tabeli poniżej:

L.p.	Numer decyzji, data wydania	Nr drogi gminnej, nr działki, obręb geodezyjny	Opłata – prowadzenie robót (w zł)	Opłata – umieszczenie urządzeń – rok 2020 (w zł)	Opłata – umieszczenie urządzeń – za każdy rok następny (w zł)
1	2	3	4	5	6
1.	BM.7230.2.2.2020 7.02.2020 r.	Nr 239030G dz. nr 16/7 obrub Lipienice	-	3,37	3,75
2.	BM.7230.2.3.2020 7.02.2020 r.		20,00	-	-
3.	BM.7230.2.5.2020 10.02.2020 r.	Nr 239052G; dz. nr 239 obrub Krojanty	10,00	-	-
4.	BM.7230.2.9.2020 5.03.2020 r.	Nr 239001G; dz. nr 256 obrub Swornegacie	-	3,08	3,75
5.	BM.7230.2.12.2020 17.03.2020 r.	Nr 239052G; dz. nr 239; obrub Krojanty	2,50	-	-
6.	BM.7230.2.13.2020		-	5,86	7,50

	18.03.2020 r.				
7.	BM.7230.2.18.2020 18.05.2020 r.	Nr 239001G; dz. nr 184 obręb Swornegacie	25,00	-	-
8.	BM.7230.2.21.2020 15.07.2020 r.	Nr 239008G; dz. nr 8 i 47/2 obręb Krojanty	64,00	-	-
9.	BM.7230.2.29.2020 31.07.2020 r.	Nr 239019G; dz. nr: 414/5; 413/5; 415/1; 3/1; 390/3; 388/4; 428/6; 294/2 obręb Swornegacie	-	143,12	389,85
10.	BM.7230.2.30.2020 24.08.2020 r.	Nr 239002G; dz. nr 8 obręb Krojanty	-	1,33	3,75
11.	BM.7230.2.32.2020 28.08.2020 r.	Nr 239052G; dz. nr 239 obręb Krojanty	14,00	-	-
12.	BM.7230.2.33.2020 28.08.2020 r.	Nr 239052G; dz. nr 239 obręb Krojanty	-	1,23	3,75
13.	BM.7230.2.35.2020 4.09.2020 r.	Nr 239017G; dz. nr 50/1 obręb Raclawki	64,00	-	-
14.	BM.7230.2.42.2020 12.10.2020	Nr 239030G; dz. nr 16/6 obręb Pawłówko	8,00	-	-
15.	BM.7230.2.44.2020 27.10.2020 r.	Nr 239035G; dz. nr 303/3 obręb Charzykowy	18,00	-	-
16.	BM.7230.2.49.2020 17.11.2020 r.	Nr 236040G; dz. nr 176 obręb Niezychowice	-	1,38	12,56
17.	BM.7230.2.50.2020 17.11.2020 r.		63,00	-	-
18.	BM.7230.2.52.2020 7.12.2020 r.	Nr 239061G; dz. nr 577 obręb Chojniczki	12,50	-	-
19.	BM.7230.2.56.2020 16.12.2020 r.	Nr 239052G; dz. nr 239 obręb Krojanty	16,00	-	-
20.	BM.7230.2.63.2020 21.12.2020 r.	Nr 239062; dz. nr 578 obręb Chojniczki	8,00	-	-

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 4) Scharakteryzowana w tabeli próba kontrolna stanowiła też próbę kontrolną do sprawdzenia prawidłowości dokonywania przypisów należności na indywidualnych kontach analitycznych (prowadzonych odręcznie kartach kontowych) do syntetycznego konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 5) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej ustalono następujące dane dotyczące rozliczenia dochodów z ww. opłaty:
- należności z lat poprzednich - 9,37 zł;
 - nadpłaty z lat poprzednich - 0,41 zł;
 - przypisy za rok 2020 - 71.198,29 zł;
 - odpisy - 2.139,20 zł;
 - wpłaty ogółem - 74.681,16 zł,
w tym na poczet zaległości – 5.594,10 zł;
 - zwroty - 0,00 zł;
 - nadpłaty końcowe - 5.645,29 zł;
 - należności końcowe - 32,18 zł;
w tym zaległości – 6,83 zł.

Na końcowe saldo zaległości w wysokości 6,83 zł składały się zaległości 2 dłużników. Końcowe saldo nadpłat w wysokości 5.645,29 zł stanowiło sumę nadpłat występujących na 9 kontach szczegółowych. Największą pozycję nadpłat jednostkowych stanowiła nadpłata w wysokości 5.357,70 zł, występująca na koncie nr 221/66, powstała po zapłacie przez jednego kontrahenta (adresata dwóch decyzji administracyjnych wójta gminy) w dniu 30.12.2020 r. opłat rocznych za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, przypadających do zapłaty w roku 2021.

3.2.13. Opłata za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

- 1) W 2020 roku gmina uzyskała 231.500,70 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 048 – „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.
- 2) W kontrolowanej jednostce sprawy z zakresu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych prowadziła w 2020 roku pani Mirosława Perszewska – inspektor w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich.
- 3) W roku objętym kontrolą dochodów z ww. opłat wójt gminy wydał łącznie 28 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ilości zezwoleń w podziale na rodzaje napojów alkoholowych i na miejsce spożycia zestawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Wydane zezwolenia, w zależności od zawartości alkoholu			
	Ogółem:	w tym:		
		do 4,5 % oraz piwa	od 4,5 - 18 %, za wyjątkiem piwa	powyżej 18 %
- do spożycia w miejscu sprzedaży	7	5	1	1
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	18	6	7	5
- zezwolenia jednorazowe	3	3	0	0
Razem:	28	14	8	6

- 4) Ustalono, że do wniosków podmiotów ubiegających się o wydanie zezwoleń dołączone były dokumenty, o których mowa w art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277). Wydając zezwolenia jednorazowe przestrzegano art. 18¹ ww. ustawy.

Powyższych ustaleń dokonano na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach spraw 15 zezwoleń przyjętych jako próba do kontroli. Skontrolowane zezwolenia oznaczone były następującymi numerami: I-1302-A-3/2020; I-1303-B-4/2020; I-1304-C-3/2020; I-1305-A-4/2020; I-1306-B-5/2020; I-1307-A-5/2020; I-1308-B-6/2020; I-1309-C4/2020; II-775-A-3/2020; II-776-A-4/2020; II-777-A-5/2020; II-778-B-1/2020; II-779-C-1/2020; III-757-A-1/2020; III-758-A-2/2020; III-759-A-3/2020.

- 5) W 2020 roku wójt gminy wydał 19 decyzji administracyjnych stwierdzających wygaśnięcie wydanych wcześniej zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 18 decyzji wygaszających 19 zezwoleń w trybie art. 18 ust. 12 pkt 1 ustawy (decyzje wydane na wnioski przedsiębiorców w związku z likwidacją punktów sprzedaży) oraz jedną decyzję administracyjną wygaszającą 3 zezwolenia – decyzja wydana z urzędu, w związku z niedopełnieniem przez przedsiębiorcę w terminach obowiązków wniesienia opłaty w wysokościach określonych w art. 11¹ ust. 2 i 5 ustawy.
- 6) Urząd gminy kontrolował realizację obowiązku składania przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim oraz wnoszenia opłat za uzyskane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Pani Mirosława Perszewska – inspektor prowadziła rejestr zatytułowany „Ewidencja zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przez Wójta Gminy Chojnice”, w którym – poza oznaczeniami przedsiębiorców i adresami punktów sprzedaży napojów alkoholowych – zawarte były dane o numerach zezwoleń i terminów ich ważności, wartości sprzedaży w roku poprzednim oraz o kwotach opłaty do zapłaty (ogółem i z podziałem na raty).
Prawidłowość wyliczenia opłaty za rok 2020 sprawdzono na podstawie próby obejmującej 15 losowo wybranych zezwoleń, oznaczonych numerami: I-1146-A-4/15; I-1169-B-10/15; I-1170-C-8/15; I-1182-A-19/15; I-1183-B-14/15; I-1184-C-13/15; I-1283-A-3/19; I-1284-B-2/19; I-1285-C-3/19; II-686-A-14/15; II-687-B-7/15; II-688-C-5/15; II-746-A-10/18; II-747-B-4/18 oraz II-748-C-4/18. Do wyliczeń opłaty uwag nie wniesiono.
- 7) Realizowane dochody z opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pani Mirosława Perszewska – inspektor uzgadniała z Wydziałem Finansowym.
W wyniku tych uzgodnień stwierdzono m.in. potrzebę dokonania zwrotów nadpłaconych opłat na sumę 1.475,10 zł. Do końca 2020 roku zwrócono nadpłaty na sumę 1.464,55 zł.

3.2.14. Windykacja należności podatkowych i opłat

- 1) Kontrolę windykacji należności podatkowych i opłat przeprowadzono na przykładzie:
- 18 podatników zaliczanych do osób prawnych, posiadających na koniec 2020 roku największe zaległości w podatku od nieruchomości – zaległości na sumę 2.419.889,83 zł, stanowiące 99% wszystkich zaległości w tym podatku;
 - 3 podatników zaliczanych do osób prawnych, posiadających na koniec 2020 roku największe zaległości w podatku rolnym – zaległości na sumę 9.136,60 zł, stanowiące 92% wszystkich zaległości w tym podatku;
 - 16 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na koniec 2020 roku największe zaległości w podatku od nieruchomości – zaległości na sumę 1.284.342,93 zł, stanowiące 71% wszystkich zaległości w tym podatku;

- 4 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na dzień 31.12.2020 roku największe zaległości w podatku rolnym – zaległości na sumę 63.407,10 zł, stanowiące 35% wszystkich zaległości w tych zobowiązaniach;
- 6 podatników posiadających na koniec 2020 roku największe zaległości w podatku od środków transportowych – zaległości na sumę 169.391,70 zł, stanowiące 66% wszystkich zaległości w tym podatku;
- jednej osoby prawnej i jednej osoby fizycznej, posiadających na koniec 2020 roku największe zaległości w dochodach z opłaty adiacenckiej – zaległości na sumę 21.547,00 zł, stanowiące 89% zaległości w tej opłacie.

2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono w tabeli:

Lp.	Indeks konta podatnika	Zaległości na dzień 31.12.2020 r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania organu podatkowego podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Podatek od nieruchomości – osoby prawne				
1.	23011	625.287,86	2001-2020	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2002-2005, 2007-2009, 2012-2016 zabezpieczono hipoteką. W trakcie przygotowywania wniosków o wpis hipoteki na należności z lat 2017-2020 – uzyskano klauzule wykonalności wystawionych tytułów wykonawczych
2.	23181	625.223,00	2015-2020	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze – ostatni, z dnia 5.03.2021 r., dotyczył zaległości za rok 2020. Należności z lat 2015-2016 zabezpieczono hipoteką.
3.	23145	327.772,00	2013-2019	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2013-2016 zabezpieczono hipoteką – wpis z dnia 25.01.2018 r.
4.	23045	299.885,00	2009-2018	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze – ostatni, z dnia 10.02.2021 r., dotyczył zaległości za rok 2018. Należności z lat 2013-2016 zabezpieczono hipoteką.
5.	23090	196.471,82	2000-2016	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2000-2006 i 2012-2016 zabezpieczono hipoteką
6.	23069	59.674,00	2009-2012	W 2012 i 2015 roku wystawiono tytuły wykonawcze na całość zaległości. W 2012 roku dokonano wpisu hipoteki przymusowej na kwotę 42.897,00 zł.
7.	23167	52.400,00	2010-2020	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2010-2016 zabezpieczono hipoteką – wpis z dnia 17.03.2017 r.
8.	23065	47.365,50	2016-2020	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze – ostatni, z dnia 3.03.2021 r., dotyczył zaległości z lat 2019-2020.
9.	23034	36.193,00	2008-2014	Wierzytelności podatkowe z lat 2008-2013 (do listopada), na sumę 35.904,00 zł, zabezpieczono wpisami hipoteki przymusowej – ostatni wpis z dnia 17.11.2016 r. Na zaległości z grudnia 2013 roku (18,00 zł) wystawiono upomnienie, na zaległości z 2014 roku (271,00 zł) wystawiono w 2017 roku tytuł wykonawczy.
10.	23086	32.351,60	2020	W dniu 11.01.2021 r. zaksięgowano wpłatę zaległości w kwocie 8.075,60 zł. W dniu 5.02.2021 r. wystawiono tytuł wykonawczy na pozostałe zaległości. Zaległości te zostały wyegzekwowane i wpłacone na rachunek wierzyciela w dniu 26.02.2021 r.
11.	23098	19.087,00	2019-2020	W dniu 30.12.2020 r. wysłano dłużnikowi upomnienie. W dniu 15.01.2021 r. dłużnik wpłacił 9.434,40 zł na poczet zaległości, pozostała zaległość (9.652,60 zł) została umorzona w dniu 8.02.2021 r.
12.	23147	16.099,54	2016	Wystawiono tytuł wykonawczy obejmujący wszystkie zaległości. Wystąpił zbieg egzekucji, aktualnie prowadzi ją komornik sądowy. Na dzień 8.06.2021 r. wyznaczono termin II licytacji.
13.	23135	15.756,00	2015-2016	W latach 2015-2017 wystawiono 7 tytułów wykonawczych na całość zaległości. Brak udokumentowanych czynności windykacyjnych z lat późniejszych.
14.	23058	14.237,51	2000-2002	Wierzytelności upadłego w 1996 roku podatnika zgłoszono syndykowi masy upadłości. W dniu 15.03.2018 r. wpłynęła kwota 204,13 zł, jako kwota z ostatecznego podziału masy upadłości. Brak udokumentowanych czynności windykacyjnych z lat późniejszych.

15.	23169	14.094,00	2020	W dniu 30.12.2020 r. poinformowano podatnika o zaległości. Zaległość została uregulowana w dniu 5.01.2021 r.
16.	23130	13.468,00	2012-2013	W dniu 11.02.2015 roku wystawiono tytuł wykonawczy na całość zaległości. W dniu 9.05.2016 r. organ egzekucyjny wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.
17.	23094	12.294,00	2010	W 2015 r. wystawiono tytuł wykonawczy, w tym samym roku wierzytelności gminy zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej w księdze wieczystej. Brak udokumentowanych czynności windykacyjnych z lat późniejszych.
18.	23097	12.230,00	2020	Zaległości zostały uregulowane w dniu 11.01.2021 r. po przesłaniu podatnikowi upomnienia w dniu 30.12.2020 r.
Podatek rolny – osoby prawne				
1.	53006	3.968,60	2001	Po ogłoszeniu upadłości podatnika w dniu 5.07.2001 r. w tym samym miesiącu zgłoszono właściwemu sądowi wierzytelności kontrolowanej jednostki, uzupełniając je w styczniu 2002 r. Ostatnim dokumentem było postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.01.2007 r. o przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej dłużnika od postanowienia sądu okręgowego z dnia 23.11.2005 r., odrzucającego skargę kasacyjną.
2.	53048	2.774,00	2015-2019	W dniu 20.01.2021 r. wierzyciel zgłosił komornikowi sądowemu, na jego wezwanie, wykaz zaległości podatkowych w związku z obwieszczeniem licytacji 6 nieruchomości podatnika.
3.	53062	2.396,00	2013	W marcu 2014 r. wystawiono tytuł wykonawczy na całość zaległości. Postanowieniem z dnia 7.03.2016 r. naczelnik urzędu skarbowego umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec majątku zobowiązanego z powodu niemożliwości wyegzekwowania zaległości. Postanowienie to było ostatnim dokumentem dotyczącym windykacji należności.
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne				
1.	290022	571.589,70	2008-2020	Należności z lat 2008-2019 zabezpieczono hipoteką. Na zaległości z 2020 r. (do III raty) wystawiono 2 tytuły wykonawcze, na zaległości IV raty 2020 r. wysłano upomnienie;
2.	10025	98.663,51	2014-2020	Należności z lat 2014-2017 (do II raty) zabezpieczono hipoteką, na zaległości z okresu 2017 (od III raty) do 2020 r. (do III raty) wystawiono 10 tytułów wykonawczych. Na zaległość IV raty 2020 r. wystawiono upomnienie.
3.	28513	91.471,00	2011-2020	Należności z lat 2011-2020 (do maja), na sumę 85.879,00 zł, zabezpieczono hipoteką. Na zaległości III i IV raty 2020 r., na sumę 5.592,00 zł wysłano upomnienia.
4.	28536	85.344,00	2020	Podatnik odwołał się od decyzji wymiarowej – sprawa w samorządowym kolegium odwoławczym.
5.	238197	74.613,37	2009-2018	Należności z lat 2009-2016, na sumę 65.008,10 zł, zabezpieczono hipoteką. Na zaległości z lat 2017-2018 wystawiono 6 tytułów wykonawczych. W lutym, marcu i kwietniu 2021 r. na koncie dłużnika zaksięgowano wpłaty na sumę 394,73 zł.
6.	298045	74.053,00	2015-2020	Należności z lat 2015-2016 (do III raty), na sumę 14.538,00 zł, zabezpieczono hipoteką, na należności z lat 2016 (od III raty) – 2020 (do III raty) wystawiono 17 tytułów wykonawczych. Na zaległości IV raty 2020 r. wysłano upomnienie.
7.	200082	68.063,50	2015-2020	Należności z lat 2015-2017 (do II raty) zabezpieczono hipoteką. Na należności z lat 2017 (od III raty)-2020 (do III raty) wystawiono tytuły wykonawcze. Na zaległości IV raty 2020 r. wysłano upomnienie. W marcu 2021 r. na koncie zaksięgowano wpłatę w kwocie 4.900,00 zł
8.	208023	45.875,89	2000-2015; 2019	Należności z lat 2000-2015 zabezpieczono hipoteką.
9.	28871	45.231,80	2008-2020	Należności z lat 2008-2015 zabezpieczono hipoteką, na należności z lat 2016-2020 (do III raty) wystawiono 12 tytułów wykonawczych. W 2021 r. na koncie zaksięgowano 4 wpłaty organu egzekucyjnego na sumę 476,79 zł.
10.	328023	28.908,80	2016-2019	Należności zabezpieczono hipoteką. W lutym, marcu i kwietniu na koncie dłużnika zaksięgowano wpłaty organu egzekucyjnego na sumę 1.108,02 zł
11.	238024	21.495,30	2014-2016	Wszystkie należności zabezpieczono w 2017 roku hipoteką.
12.	150059	18.794,00	2019-2020	Windykacja wstrzymana (na wniosek podatnika zawieszono tytuł wykonawczy) – trwa wyjaśnianie prawidłowości wymiaru podatku. W 2021 r. na koncie zaksięgowano wpłatę w kwocie 1.806,00 zł.
13.	29335	18.503,00	2017-2020	W zakresie zaległości z lat 2017-2018 (do I raty) – zwieszono postępowanie sanacyjne. Na zaległości z lat 2018-2020 (do III raty) wystawiono upomnienia. W styczniu 2021 r. na koncie zaksięgowano wpłatę w kwocie 5.429,60 zł
14.	128157	17.822,00	2008-2020	Należności z lat 2008-2017 (do II raty) zabezpieczono hipoteką. Na zaległości z lat 2017 (od III raty) – 2020 (do III raty) wystawiono 13 tytułów wykonawczych. Na zaległość IV raty 2020 wysłano upomnienie

15.	168085	12.519,06	2003-2020	Należności z lat 2003-2019 zabezpieczono hipoteką. Na zaległości z 2020 roku (do III raty) wystawiono 3 tytuły wykonawcze. Na zaległość IV raty 2020 r. wysłano upomnienie
16.	29032	11.395,00	2020	W lipcu 2020 r. i lutym 2021 r. wysłano dłużnikowi upomnienia. W lutym 2021 r. na koncie zaksięgowano wpłatę w kwocie 11.290,00 zł.
Podatek rolny – osoby fizyczne				
1.	1200087	23.110,00	2020	Zaległości zostały uregulowane w dniu 11.02.2021 r. po przesłaniu upomnień do dłużnika
2.	230008	21.748,89	1995-2017	Należności z lat 1995-2017 (do III raty) zabezpieczono hipoteką. Na zaległości IV raty 2017 r. wystawiono tytuł wykonawczy.
3.	150007	10.171,90	2016-2020	Należności z lat 2016-2017 zabezpieczono hipoteką. Na zaległości z lat 2018-2020 (do III raty) wystawiono 4 tytuły wykonawcze. Na zaległości IV raty 2020 r. wysłano upomnienie. W 2021 r. na koncie zaksięgowano wpłaty na poczet zaległości na sumę 1.737,34 zł.
4.	208023	8.376,31	2000-2015; 2019	Należności z lat 2000-2015 zabezpieczono hipoteką.
Podatek od środków transportowych				
1.	100085	92.520,60	2010-2016	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2010-2012 zabezpieczono zastawem skarbowym
2.	100088	19.591,90	2011-2016	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2011-2012 zabezpieczono zastawem skarbowym
3.	100034	16.735,20	2004-2016	Należności z lat 2007 zabezpieczono hipoteką. Na zaległości z lat 2015-2016 wystawiono 2 tytuły wykonawcze.
4.	100103	15.709,00	2009-2014	Na wszystkie zaległości wystawiono tytuły wykonawcze. Należności z lat 2009-2012 zabezpieczono zastawem skarbowym
5.	100114	12.461,00	2020	Zaległości umorzono w dniu 29.01.2021 r. na wniosek podatnika
6.	100031	12.374,00	2020	Zaległości zostały uregulowane w dniu 3.02.2021 r. po przesłaniu upomnienia w dniu 30.12.2020 r.
Opłata adiacencka				
1.	221/3	17.400,00	2016	W 2016 roku wystawiono tytuł wykonawczy, w 2018 naczelnik urzędu skarbowego właściwego ze względu na adres zarejestrowania działalności dłużnika odmówił nadania klauzuli wykonalności, gdyż prowadzone postępowanie zostało umorzone w grudniu 2017 r. (bezskuteczność egzekucji). W 2020 roku sporządzono nowy tytuł wykonawczy i przesłano do organu egzekucyjnego właściwego ze względu na położenie nieruchomości dłużnika – tytuł został zwrócony z adnotacją „klauzulę wykonalności nadaje organ egzekucyjny ze względu na właściwość miejscową zobowiązanego”.
2.	117/2011	4.147,00	2011	W 2013 r. wystawiono tytuł wykonawczy. W 2018 r. organ egzekucyjny wydał postanowienie o umorzeniu postępowania. W 2018 r. wydano kolejny tytuł wykonawczy oraz ustanowiono hipotekę przymusową

3.3. Dochody z majątku

Szczegółową kontrolę realizowanych przez gminę dochodów z majątku przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2020.

3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku

- 1) Ze sporządzonego za 2020 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku tym gmina uzyskała 4.419.329,47 zł dochodów ze sprzedaży majątku.

Powyższa wielkość obejmowała wyłącznie dochody klasyfikowane w § 077 – „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości” w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”. W roku

objętym kontrolą nie planowano i nie realizowano dochodów klasyfikowanych w § 087 – „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”.

Według przywołanego sprawozdania na ostatni dzień 2020 roku należności gminy w dochodach z ww. źródła wynosiły 41.197,19 zł i w całości były to zaległości.

- 2) Ustalenia kontroli dotyczące sprzedaży nieruchomości przedstawiono poniżej, w punktach „3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej” oraz „3.3.1.2. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym”. W następnym punkcie niniejszego protokołu („3.3.1.3. Księgowa ewidencja dochodów ze sprzedaży nieruchomości”) zawarto ustalenia odnoszące się do ewidencji tych dochodów w księgach rachunkowych jednostki.
- 3) W trakcie kontroli ustalono, że Rada Gminy w Chojnicach nie podejmowała uchwały określającej zasady nabywania i zbywania nieruchomości, o jakiej mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym. W związku z powyższym każdorazowe zbycie nieruchomości wymagało podjęcia przez organ stanowiący gminy stosownej uchwały.
- 4) W 2020 roku sprawy związane ze sprzedażą nieruchomości gminnych prowadził w kontrolowanej jednostce pan Piotr Wulczyński – inspektor w Wydziale Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami.

Wyżej wymieniony, poproszony o sporządzenie zestawienia zawierającego podstawowe informacje o sprzedanych w 2020 roku nieruchomościach gminy, przedłożył dokument „Sprzedaż nieruchomości w roku 2020”, obejmujący 21 operacji. Dokument ten dołączono do akt roboczych kontroli”.

[Zestawienie „Sprzedaż nieruchomości w roku 2020”

- poz. 10 akt kontroli]

- 5) Szczegółową kontrolę zbywania nieruchomości gminy przeprowadzono w oparciu o próbę 15 operacji sprzedaży i zamiany (71% wszystkich operacji), obejmującą:
 - bezprzetargową sprzedaż 3 nieruchomości gminy na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych;
 - bezprzetargową sprzedaż prawa własności nieruchomości zabudowanej na rzecz użytkownika wieczystego;
 - przetargową sprzedaż 6 nieruchomości niezabudowanych i zabudowanych, zlokalizowanych na terenach przeznaczonych na cele produkcyjne, magazynowe oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - zamianę 5 gminnych nieruchomości niezabudowanych na nieruchomości niezabudowane i zabudowane.

Próbie kontrolną scharakteryzowano w tabeli poniżej:

Lp.	Rodzaj nieruchomości	Oznaczenie nieruchomości
1	2	3
I. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej		
1.	Sprzedaż nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej	działka nr 388/3 o pow. 0,0009 ha w m. Swonegacie
2.		działka nr 92/26 o pow. 0,0425 ha w m. Lichnowy
3.		część poddasza (20,93 m ²) w budynku nr 4 w m. Coldanki, na rzecz właściciela lokalu mieszkalnego
4.	Sprzedaż prawa własności nieruchomości zabudowanej na rzecz użytkownika wieczystego	działka nr 168/6 o pow. 0,0221 ha w m. Charzykowy
II. Zamiana nieruchomości		
1.	Zmiana nieruchomości niezabudowanych na nieruchomości zabudowane	zamiana niezabudowanej działki gminnej nr 1005/3 o pow. 2,2510 ha w Swonegaciach na działki nr 2046/32; 2046/33 i 2026/4 o pow. 0,1840 ha w Chojnicach, zabudowane budynkiem biurowym i magazynowo – warsztatowym
2.	Zamiana nieruchomości niezabudowanych	zamiana działki gminnej nr 87/3 o pow. 810 m ² w Lotyniu na działkę nr 84/12 o pow. 100 m ² w Lotyniu
3.		zamiana działek gminnych nr 873/36 i 873/37 o pow. 0,0416 ha w Charzykowach na działkę nr 873/44 o pow. 0,0138 ha w Charzykowach
4.		zamiana działek gminnych nr 157/9 i 157/10 o pow. 0,0129 ha w Charzykowach na działkę nr 170/7 o pow. 0,0090 ha w Charzykowach
5.		zamiana działki gminnej nr 237 o pow. 0,1671 ha w Charzykowach na działkę nr 152/2 o pow. 0,6900 ha w Charzykowach
III. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym		
1.	Sprzedaż nieruchomości zabudowanych	działki nr 171/67 i 171/68 o łącznej pow. 0,0312 ha w m. Nieżychowice, zabudowanych budynkami magazynowymi
2.	Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych	działka nr 173/182 o pow. 0,1713 ha w m. Topole (według m.p.z.p.: teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej)
3.		dz. 173/184 o pow. 0,2091 ha w m. Topole (teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej)
4.		dz. nr 171/73 o pow. 0,6175 ha w m. Nieżychowice – teren usług i rzemiosła
5.		dz. nr 408/57 o pow. 0,1111 ha w m. Charzykowy – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej
6.		dz. nr 408/59 o pow. 0,0956 ha w m. Charzykowy - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej

- 6) Ustalono, że w przypadku jednej transakcji z próby kontrolnej (dotyczy zmiany działki gminnej nr 237 w Charzykowach na działkę nr 152/2 w tej samej miejscowości) przy zawieraniu umowy u notariusza kontrolowaną gminę reprezentował pan Zbigniew Szczepański – wójt gminy.

W pozostałych 14 przypadkach umowy w imieniu gminy, na podstawie pełnomocnictw wójta gminy, podpisywali: pan Andrzej Brunka – dyrektor Wydziału Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami (3 przypadki); pani Izabela Wienclawek – inspektor w ww. Wydziale (1 przypadek) oraz pan Piotr Wulczyński – inspektor w tym samym Wydziale (9 przypadków).

W trakcie kontroli poproszono pana Piotra Wulczyńskiego – inspektora, o okazanie pełnomocnictwa udzielonego mu przez wójta gminy. Ustalono, że pełnomocnictwem spisany w dniu 20.02.2019 r. (Repertorium nr 769/2019) przed panią Małgorzatą Żakowską – notariuszem w Chojnicach, wójt gminy upoważnił pana Piotra Wulczyńskiego m.in. do:

- nabywania nieruchomości, w tym również lokalowych, na podstawie umów sprzedaży, zamiany, zniesienia współwłasności, darowizny i nieodpłatnego przekazania oraz zbywania takich nieruchomości na podstawie umów sprzedaży, zamiany zniesienia współwłasności i darowizny;
- nabywania i zbywania prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i praw z nim związanych na podstawie umów sprzedaży, zamiany i darowizny, jak również zniesienia współużytkowania wieczystego nieruchomości i praw z tym użytkowaniem wieczystym związanych;
- oddawania nieruchomości gminnych w użytkowanie wieczyste i zbywania związanych z tym użytkowaniem wieczystym praw;
- ustanawiania odrębnej własności lokali na rzecz gminy oraz ustanawiania odrębnej własności lokali i ich zbywania;
- wnoszenia nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i praw z tym użytkowaniem wieczystym związanych, jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek, bądź jako majątku tworzonych fundacji;
- ustanawiania ograniczonych praw rzeczowych na mieniu gminnym oraz zawierania umów ustanawiania ograniczonych praw rzeczowych na rzecz gminy;
- nabywania i zbywania nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego i praw związanych z użytkowaniem wieczystym w drodze innych umów na warunkach określonych w protokołach rokowań (uzgodnień);
- składania oświadczeń w przedmiocie wykonania przez gminę prawa pierwokupu;
- składania wymaganych przez przepisy prawa oświadczeń woli i wiedzy związanych z udzielonym pełnomocnictwem.

Zgodnie z zapisem w § 2 pełnomocnictwa umowy miały być zawierane na podstawie uchwał Rady Gminy w Chojnicach, protokołów z przetargów bądź uzgodnień zawartych w sporządzonych protokołach.

3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej

- 1) Szczegółową kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przy bezprzetargowej sprzedaży nieruchomości gminy przeprowadzono na przykładzie próby kontrolnej scharakteryzowanej w częściach „I. Sprzedaż w drodze bezprzetargowej” i „II. Zamiana nieruchomości” tabeli powyżej.
- Przyjęta do kontroli próba obejmowała 9 operacji, w tym:
 - sprzedaż 3 nieruchomości gminy na polepszenie zagospodarowania nieruchomości przyległych;
 - sprzedaż prawa własności nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego gruntu;
 - zamianę 5 nieruchomości gminy na nieruchomości stanowiące własność osób fizycznych i osób prawnych.

- Ustalona na podstawie operatów szacunkowych wartość nieruchomości objętych próbą kontrolną, sprzedanych w drodze bezprzetargowej, wynosiła 42.070,00 zł. Ze sprzedaży tych nieruchomości uzyskano dochody na sumę 30.170,00 zł. Uzyskanie niższych wpływów od wartości sprzedanego mienia spowodowane było udzieleniem 50% bonifikaty w cenie sprzedaży lokalu mieszkalnego (części poddasza) w m. Cołdanki, stosownie do uchwały Nr XV/257/2020 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty na sprzedaż części nieruchomości położonej w obrębie ewidencyjnym Nowy Dwór.

Próba kontrolna z zakresu zamiany nieruchomości obejmowała nieruchomości gminy o wartości 2.607.076,00 zł, zamienione na nieruchomości o wartości 2.611.943,00 zł.

- 2) Ustalono, że zbywanie nieruchomości następowało po wyrażeniu podjęciu przez organ stanowiący gminy uchwał w sprawie zgody na bezprzetargową sprzedaż (zamianę) nieruchomości. Powołując się na te uchwały wójt gminy wydawał zarządzenia w sprawie bezprzetargowej sprzedaży/zamiany nieruchomości.

Wartości zbywanych nieruchomości określono w operatach szacunkowych nieruchomości, aktualnych na dzień zawarcia umów.

W podawanych do publicznej wiadomości wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży zamieszczano informacje wymagane przepisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 1990).

Szczegółowe ustalenia dotyczące sprzedaży (zamiany) zawierano w „Protokołach rokowań” podpisanych przez obie strony transakcji.

Ustalono, że wszyscy nabywcy nieruchomości gminy uregulowali określone w protokołach rokowań ceny sprzedaży przed zawarciem notarialnych umów sprzedaży (zamiany) nieruchomości.

- 3) Kontrolując powyższą tematykę stwierdzono jeden przypadek sprzedaży mienia gminy przed upływem terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Ustalenie to dotyczy sprzedaży prawa własności nieruchomości gruntu (działka nr 168/6 w Charzykowach) użytkownikowi wieczystemu tego gruntu – spółce prawa handlowego.

Podany w dniu 15.06.2020 r. do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia, obejmujący m.in. ww. nieruchomość, zawierał informację, że osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości objętych wykazem, zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami mogą składać stosowne wnioski w terminie do dnia 28.07.2020 r.

Ustalono, że przed upływem tego terminu przeprowadzono rokowania z użytkownikiem wieczystym zbywanego gruntu (protokół rokowań spisano w dniu 30.06.2020 r.) oraz zawarto umowę sprzedaży – zawarcie notarialnej umowy sprzedaży gruntu (akt notarialny Repertorium A nr 7416/2020) w Kancelarii Notarialnej Marek Jan Boenigk Tomasz Boenigk Notariusze Spółka Cywilna w Sępólnie Krajeńskim, nastąpiło w dniu 7.07.2020 r.

3.3.1.2. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym

- 1) Szczegółową kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przy sprzedaży nieruchomości gminy w trybie przetargowym przeprowadzono na przykładzie próby kontrolnej obejmującej 6 nieruchomości, scharakteryzowanej w części „III. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym” tabeli zawartej w punkcie „3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku” tego protokołu.
- 2) W trakcie kontroli nie wniesiono uwag do podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz ogłoszeń o przetargach, jak też do dokumentowania przeprowadzonych postępowań przetargowych.

Wszyscy nabywcy wyłonieni w przetargach uregulowali ceny sprzedaży przed zawarciem notarialnych umów sprzedaży.

Ustalona na podstawie operatów szacunkowych wartość sprzedanych w trybie przetargowym nieruchomości gminy, stanowiących próbę kontrolną, wynosiła 618.200,00 zł. Z ich sprzedaży uzyskano dochody na sumę 725.775,00 zł.

3.3.1.3. Księgowa ewidencja dochodów ze sprzedaży nieruchomości

- 1) Z pozycji „Wpłaty” wydruku „Obroty na klasyfikacjach dochodów – § 077, rozdział 70005” z komputerowego systemu „Księgowość budżetowa” wynikało, że w 2020 roku na bankowy rachunek kontrolowanej jednostki wpłynęło 5.272.533,47 zł tytułem wpłat za odpłatne nabycie prawa własności nieruchomości.

W tej samej ewidencji, pod pozycją „zwroty”, zaksięgowano obroty na sumę 853.204,00 zł z opisami „przelew podatku VAT należnego od dochodów” – środki na taką sumę przekazano w trakcie roku na podstawowy rachunek bankowy budżetu gminy (organu finansowego). Wartość wpływów brutto (5.272.533,47 zł) pomniejszona o VAT (853.204,00 zł) daje wartość netto 4.219.329,47 zł i dochody w takiej wysokości, klasyfikowane w § 077 w rozdziale 70005, wykazano w sporządzonym za 2020 rok jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej.

- 2) Szczegółową księgową ewidencję rozrachunkową dotyczącą dochodów ze sprzedaży nieruchomości, zarówno w zakresie należności bieżących (konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”), jak i należności przypadających do zapłaty w latach

następnych (konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”) prowadzono odrębnie na kartach kontowo-finansowych.

Ustalenia kontroli dokonane w oparciu o te ewidencje przedstawiono poniżej.

Konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

- 1) Suma wpłat zaksięgowanych na kartach kontowych (z wyłączeniem kart prowadzonych do ewidencji odsetek za opóźnienie w zapłacie) wyniosła 5.272.533,47 zł i była równa wielkości wpływów brutto ze sprzedaży nieruchomości ustalonych na podstawie przedstawionego powyżej wydruku „Obroty na klasyfikacjach dochodów” dla dochodów klasyfikowanych w § 077 rozdziału 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.
- 2) Kontrolując ewidencję analityczną ustalono, że zaksięgowane na kartach kontowych wpływy na sumę 5.272.533,47 zł obejmowały zapłatę:

- cen sprzedaży płatnych jednorazowo w 2020 r.	- 5.218.913,23 zł;
- należności rozłożonych w poprzednich latach na raty	- 50.254,38 zł;
- zaległości z lat ubiegłych	- 554,96 zł;
- oprocentowania rat według stopy redyskonta weksli	- 2.810,90 zł;
Razem:	- 5.272.533,47 zł.

Na wstępie tej części protokołu wykazano, że ujęte w sporządzonym za 2020 rok jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej dochody w § 077 rozdziału 70005 w wysokości 4.419.329,47 zł to wynik wpłat nabywców nieruchomości (5.272.533,47 zł) pomniejszonych o wpłacony podatek VAT (853.204,00 zł).

W wyniku porównania danych zawartych w tym sprawozdaniu z ewidencją księgową ustalono, że wykazane w sprawozdaniu dochody w zakresie § 077 obejmowały – poza wpływami z zapłaty cen sprzedaży – również 2.810,90 zł wpływów z oprocentowania rozłożonych na raty niespłaconych części ceny przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez Narodowy Bank Polski. Wpływy z tego źródła należało planować i ewidencjonować w § 092 – „Pozostałe odsetki”.

- 3) W punkcie „3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku” tego protokołu zapisano, że według sporządzonego za 2020 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31.12.2020 roku należności gminy w § 077 w rozdziale 70005 wynosiły 41.197,19 zł i były to w całości należności wymagalne (zaległości).

Na podstawie ewidencji księgowej oraz sporządzonego przez panią Iwonę Lewandowską – głównego księgowego urzędu gminy „Wykazu zaległości na 31 grudnia 2020 r. – niezapłacone raty roczne powiększone o % redyskonta weksli z tytułu wykupu nieruchomości” ustalono, że na powyższą wielkość zaległości składały się zaległości

dwóch osób fizycznych, tj. pani T. H. oraz pana Z. G. (z uwagi na brak oznaczeń kart kontowych numerami użyto inicjałów dłużników) w wysokościach odpowiednio 31.458,10 zł i 9.739,09 zł.

W trakcie kontroli ustalono, że należności wykazane w kolumnach „należności” i „zaległości” przywołanego sprawozdania, uwzględniały nieuregulowane należności główne (ceny sprzedaży nieruchomości), na sumę 35.168,47 zł, jak też niezapłacone należności z tytułu oprocentowania rat ceny sprzedaży, na sumę 6.028,72 zł. Należności z oprocentowania rat należało ujmować w ewidencji księgowej i wykazywać w sprawozdaniach budżetowych w § 092 – „Pozostałe odsetki”.

- 4) W trakcie kontroli ustalono, że wskutek pomyłki w księgowaniu w 2020 roku spłaty zaległości jednego z dłużników (Z. G.) saldo jego zaległości zostało zaniżone o 116,07 zł – zamiast 9.480,67 zł na koniec 2020 roku wynosić powinno 9.596,74 zł. Zaległości liczone wraz z oprocentowaniem rat powinny wynosić 9.855,16 zł.

W trakcie kontroli (w dniu 12.03.2021 r.) kontrolowana jednostka sporządziła i przesłała do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku korektę nr 1 sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za rok 2020, zawierającą informację o końcowym saldzie należności/zaległości w wysokości 41.313,26 zł. Wielkość ta uwzględniała (eliminowała) różnicę ujawnioną w trakcie kontroli. W tym samym dniu przesłano do ww. Izby korektę kwartalnego sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, sporządzonego według stanu na koniec IV kwartału 2020 r.

- 5) Szczegółowe ustalenia w zakresie windykacji należności od dłużników wymienionych powyżej przedstawiono w punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu.

Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”

Kontrolując ewidencję szczegółową do konta 226 – „Długoterminowe należności budżetowe” ustalono, że na dzień 1.01.2020 roku konto to wykazywało saldo należności długoterminowych w wysokości 187.226,53 zł.

Pod datą 31.03.2020 r. z konta tego wyksięgowano (przeksięgowano na konto 221) dotyczące 2020 roku należności na sumę 47.618,88 zł i na ostatni dzień 2020 roku konto 226 wykazywało saldo należności długoterminowych w wysokości 139.607,65 zł. Były to należności od 9 nabywców nieruchomości gminy.

3.3.2. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych

- 1) W 2020 roku w gminie obowiązywał „Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Chojnice w latach 2015-2020”, przyjęty uchwałą Nr VII/123/2015 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia „Programu

gospodarowania mieszkaniowym zasobem (...)"'. Uchwałę z załączonym *Programem* ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 23 września 2015 r., pod poz. 2925.

Z ww. *Programu* wynikało m.in., że w skład mieszkaniowego zasobu gminy wchodziły 102 lokale, w tym 13 lokali socjalnych.

Z części „V. Sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład zasobu mieszkaniowego gminy” *Programu* wynikało, że gmina samodzielnie zajmuje się administrowaniem własnymi budynkami komunalnymi.

- 2) Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasady i kryteria wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, określone zostały w uchwale Nr III/14/2002 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Zasad wynajmowania lokali mieszkalnych...” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 20 z dnia 6 lutego 2003 r., poz. 195).
- 3) Obowiązująca w 2020 roku stawka bazowa czynszu w wysokości 5,25 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego oraz czynniki obniżające tę stawkę określone zostały zarządzeniem Nr 122/2015 Wójta Gminy Chojnice z dnia 1 października 2015 r. w sprawie określenia stawki bazowej czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego oraz czynników obniżających stawkę bazową ze względu na wyposażenie techniczne lokalu. Według tego samego zarządzenia stawka czynszu mająca zastosowanie do lokali socjalnych wynosiła 50% stawki dla lokali mieszkalnych.
- 4) Z rozrachunkowej ewidencji księgowej prowadzonej przez panią Ewę Czapiewską – inspektor w Wydziale Finansowym wynikały następujące wielkości:

- należności na dzień 1.01.2020 r.	-	168.072,62 zł;
- nadpłaty początkowe	-	1.795,18 zł;
- przypis należności w 2020 r.	-	172.252,32 zł;
- odpisy należności	-	267,86 zł;
- wpłaty	-	143.053,13 zł;
- zwroty	-	784,82 zł;
- nadpłaty końcowe	-	2.940,46 zł;
- należności końcowe	-	198.934,05 zł,
<i>w tym zaległości - 198.934,05 zł.</i>		
- 5) Ewidencja rozrachunkowa obejmowała w 2020 roku 108 kont szczegółowych. Bieżącego przypisu należności dokonano na 102 kontach.
Konta bez bieżącego przypisu (6 kont) prowadzono do rozliczenia byłych najemców lokali mieszkalnych z zaległości i nadpłat powstałych przed 2020 rokiem. Według stanu na dzień 1.01.2020 roku na 5 kontach bez bieżącego przypisu występowały zaległości na sumę 2.938,24 zł, na jednym koncie bez przypisu występowała nadpłata w kwocie 26,29 zł.

- 6) Ustalono, że na końcowe saldo zaległości składały się zaległości 62 najemców. Zaległości powyżej kwoty 1.000,00 zł występowały na 27 kontaktach.

Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 5.000,00 zł, występowały na kontaktach oznaczonych następującymi indeksami: 30013 – 26.103,65 zł; 100004 – 18.401,10 zł; 20006 – 14.152,47 zł; 110001 – 13.818,17 zł; 100005 – 11.351,89 zł; 110008 – 10.861,13 zł; 30014 – 10.662,25 zł; 30011 – 9.983,50 zł; 20019 – 9.607,52 zł; 20018 – 9.446,24 zł; 110009 – 8.129,51 zł; 160001 – 7.662,66 zł oraz 180001 – 5.094,08 zł.

Zaległości tych 13 dłużników, na sumę 155.274,17 zł stanowiły 78% wszystkich zaległości w dochodach z najmu lokali mieszkalnych.

Ustalenia w zakresie windykacji tych należności przedstawiono w punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu.

- 7) W 2020 roku sprawy związane z wynajmowaniem lokali mieszkalnych prowadził w kontrolowanej jednostce pan Zdzisław Ziemiński – inspektor w Wydziale Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej. Pracownik ten w dniu 1.03.2021 roku przeszedł na emeryturę i w trakcie kontroli sporządzone przez wyżej wymienionego dokumenty udostępniała pani Anna Maciejewicz – inspektor w tym Wydziale.

Wyżej wymieniona, poproszona o przedłożenie do kontroli umów najmu lokali mieszkalnych zawartych w roku 2020, okazała do kontroli 2 umowy najmu – obie zawarte w grudniu 2020 r., obowiązujące od dnia 1.01.2021 r. Jedna z tych umów, zawarta w dniu 28.12.2020 r., dotyczyła wynajmu lokalu mieszkalnego w budynku nr 71 przy ul. Długiej w Charzykowach, druga umowa, zawarta w dniu 30.12.2020 r., dotyczyła wynajmu lokalu mieszkalnego w budynku nr 3 w m. Cołdanki.

Kontrolując przedłożone umowy ustalono, że zastosowano w nich prawidłowe stawki czynszu, prawidłowo wyliczono też kwoty czynszu.

3.3.3. Dochody z dzierżawy i wynajmu lokali użytkowych

- 1) Ze sporządzonego za 2020 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku tym gmina zrealizowała 717.565,74 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych (...)”. Dochody te wykonano w następujących rozdziałach budżetu:

- 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi”	- 141.843,60 zł;
- 01095 – „Pozostała działalność”	- 11.449,94 zł;
- 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	- 486.133,30 zł;
- 75023 – „Urzędy gmin...”	- 29.035,20 zł;
- 80101 – „Szkoły podstawowe”	- 49.103,70 zł;
Razem:	- 717.565,74 zł.

W przywołanym sprawozdaniu wykazano również, że na dzień 31.12.2020 r. należności gminy w ww. dochodach wynosiły 349.694,16 zł (rozdział 70005 – 347.775,36 zł, z tego 316.494,59 zł to zaległości; rozdział 01010 – 1.918,80 zł, bez zaległości), nadpłaty w tych dochodach wynosiły 3.195,53 zł (rozdział 75005).

- 2) Ustalono, że dochody w rozdziale 80101 – „Szkoły podstawowe”, w wysokości 49.103,70 zł, wykonały i rozliczyły z budżetem gminy szkoły podstawowe w: Swornegaciach (30.917,48 zł); Nowej Cerkwi (7.110,94 zł); Lichnowach (6.826,50 zł); Pawłowie (3.100,00 zł); Ogorzelinach (600,00 zł) oraz w Charzykowach – 548,78 zł. Wpływy w pozostałych 4 rozdziałach, na sumę 668.462,04 zł, wykonał urząd gminy i te dochody poddano kontroli.

Rozdział 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi”

- 1) Zaewidencjonowane w rozdziale 01010 wpływy w wysokości 141.843,60 zł pochodziły z przelewów Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Chojnicach (jednoosobowej spółki gminy) tytułem czynszu za dzierżawę stanowiących własność gminy oczyszczalni ścieków, sieci kanalizacyjnych oraz sieci wodociągowej.
- 2) Na dzień 31.12.2020 r. należności od ww. spółki wynosiły 1.918,80 zł – taka była wartość wystawionych przez kontrolowaną jednostkę w dniu 22.12.2020 r. faktur za dzierżawę w IV kwartale 2020 r. kanalizacji sanitarnej w ul. Żurawinowej w m. Charzykowy (1.845,00 zł) oraz za dzierżawę w II półroczu 2020 r. sieci wodociągowej Pawłówko – Galeria. Faktury miały być zapłacone do dnia 10.01.2021 r. i w tym terminie zapłata nastąpiła.

Rozdział 01095 – „Pozostała działalność”

Wykonane w § 075 w rozdziale 01095 dochody w wysokości 11.449,94 zł pochodziły z dzierżawy obwodów łowieckich na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 1683).

Na koniec 2020 roku nie występowały salda należności z tytułu tych dochodów.

Rozdział 75005

- 1) Na wstępie tej części protokołu wykazano, że według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w 2020 roku dochody gminy z dzierżawy i najmu w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” wyniosły 486.133,30 zł.

Na podstawie wydruku „Obroty na klasyfikacjach dochodów” w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 075 tego rozdziału ustalono, że kwota dochodów wykazanych w ww. sprawozdaniu to wynik pomniejszenia wpłat na rachunek bankowy jednostki

(591.199,12 zł) o podatek VAT (zaewidencjonowany w pozycji „zwroty”) w wysokości 105.065,82 zł.

Ustalenia dotyczące dochodów z najmu lokali mieszkalnych, podlegających zaliczeniu do § 075 w rozdziale 75005, przedstawiono w poprzednim punkcie („3.3.2. Dochody z najmu lokali mieszkalnych”) niniejszego protokołu. Poniżej przedstawiono ustalenia w zakresie dochodów z dzierżawy gruntów oraz z najmu lokali użytkowych.

- 2) Na podstawie wydruków z komputerowej ewidencji rozrachunkowej dotyczącej dochodów z dzierżawy gruntów (ewidencji prowadzonej przez panią Agnieszkę Grabowską – inspektor) oraz kart kontowych w zakresie dochodów z najmu lokali użytkowych (ewidencji prowadzonej odręcznie przez panią Ewę Czapiewską – inspektor, z podziałem na „lokale użytkowe stare” oraz na „lokale użytkowe – sklepy”) ustalono dane przedstawione w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Dzierżawa gruntów	Najem „starych lokali użytkowych”	Najem „lokali użytkowych – sklepów”	Razem
1	2	3	4	5
- należności początkowe	113.105,07	22.799,77	1.180,35	137.085,19
- nadpłaty początkowe	222,14	0	15,51	237,65
- przypisy	237.192,32	114.594,47	122.781,11	474.567,90
- odpisy	8.579,86	1.163,15	4.940,21	14.683,22
- wpłaty	223.929,78	107.170,17	118.291,18	449.391,13
- zwroty	1.245,14	0	0	1.245,14
- nadpłaty końcowe	3,50	0	251,57	255,07
- należności końcowe	118.814,25	29.060,92	966,13	148.841,30
w tym zaległości	93.788,67	22.805,74	966,13	117.560,54

- 3) Z na podstawie ewidencji rozrachunkowej ustalono, że na koniec 2020 roku zaległości w opłacaniu czynszu dzierżawnego oraz czynszu najmu lokali użytkowych (w zakresie dochodów ujmowanych w § 075 w rozdziale 75005) występowały na kontach 19 dzierżawców/najemców. Największe zaległości posiadali dzierżawcy/najemcy, do rozliczenia których prowadzono konta o następujących indeksach:

- 308; 356 i 372 (3 konta jednego dzierżawcy) - 72.506,28 zł;
- 1/2020 - 22.798,73 zł;
- 321 - 10.174,00 zł;
- 352 - 6.145,57 zł.

Zaległości tych 4 dłużników, na sumę 111.624,58 zł, stanowiły 95% wszystkich zaległości w dochodach z dzierżawy gruntów. Ustalenia z zakresu windykacji tych należności przedstawiono w punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” tego protokołu.

- 4) Według informacji uzyskanych od pani Anny Maciejewicz – inspektor w Wydziale Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej oraz pana Sebastiana Rutkowskiego –

inspektora w Wydziale Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami w 2020 roku zawarto 4 umowy dzierżawy nieruchomości i 4 umowy najmu lokali użytkowych. Umowy te, objęte kontrolą, scharakteryzowano w tabeli poniżej:

Lp.	Opis wydzierżawionej /wynajętej nieruchomości	Nr umowy, data zawarcia, okres obowiązywania	Przeznaczenie nieruchomości według umowy
1	2	3	4
Dzierżawa nieruchomości			
1.	Grunt rolny o pow. 1,5300 ha, stanowiący działkę nr 122 w m. Kruszką	Nr 1/Kruszka/2020 z dnia 5.03.2020 r., zawarta na czas nieoznaczony	użytkowanie rolnicze
2.	Część (20 m ²) działki nr 242/7 w m. Charzykowy	Nr 1/Charzykowy/2020 z dnia 13.03.2020 r., zawarta na czas nieoznaczony;	działalność usługowo-handlowo-gastronomiczna
3.	Części (812,5 m ²) działek nr 1533/5, 1533/7 oraz 1533/11 w m. Chojnice	bez numeru, z dnia 23.03.2020 r., zmieniona aneksami z dnia 27.05.2020 r. i z dnia 8.07.2020 r., zawarta na czas oznaczony do 3 lat (1.09.2020 r. – 31.08.2023 r.);	prowadzenie płatnego parkingu
4.	Część (0,0950 ha) działki nr 171/57 w m. Niezychowice	Nr 3/Niezychowice/2020 z dnia 1.09.2020 r., zawarta na czas nieoznaczony;	plac manewrowy i parking
Wynajem lokali użytkowych			
5.	Lokal użytkowy o pow. 29,22 m ² w budynku nr 4 w m. Czartolomie	bez numeru, z dnia 30.01.2020 r., zawarta na okres 10 lat (1.02.2020 r. – 31.01.2030 r.)	działalność handlowa – sklep spożywczo-przemysłowy
6.	Lokal użytkowy o pow. 32,98 m ² w budynku nr 19 w m. Nowy Dwór	bez numeru, z dnia 24.02.2020 r., zmieniona aneksem z dnia 30.12.2020 r., zawarta na okres do 3 lat (1.03.2020 r. – 30.06.2021 r.)	biuro i zaplecze socjalne
7.	Pomieszczenia biurowe o pow. 274 m ² w budynku nr 14 przy ul. Drzymały w Chojnicach oraz hala magazynowo warsztatowa o pow. 318,38 m ²	bez numeru, z dnia 28.08.2020 r., zawarta na okres do 3 lat (5.06.2020 r. – 31.05.2023 r.)	działalność zakładu gospodarki komunalnej
8.	Pomieszczenia biurowe o pow. 25,99 m ² w budynku nr 14 przy ul. Drzymały w Chojnicach	bez numeru, z dnia 29.10.2020 r., zawarta na czas nieoznaczony	biuro działalności gospodarczej handlowo-usługowej

- 5) W trakcie kontroli ustalono, że wydzierżawienie gruntów oraz wynajęcie lokali użytkowych na okres dłuższy niż 3 lata (5 umów – poz. 1, 2; 4; 5 i 8 tabeli powyżej) nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami, w trybie przetargowym.
- 6) Zgodę na wydzierżawienie/wynajęcie 4 nieruchomości (z pięciu wskazanych powyżej) na okresy dłuższe niż 3 lata organ stanowiący gminy wyraził w uchwałach: Nr VII/57/2011 z dnia 30 marca 2011 r.; Nr XI/174/2029 z dnia 22 listopada 2019 r.; Nr XIII/222/2020 z dnia 30 stycznia 2020 r. oraz Nr XVI/278/2020 z dnia 30 czerwca 2020 r.

W trakcie kontroli stwierdzono brak uchwały Rady Gminy w Chojnicach wyrażającej zgodę na wynajęcie pomieszczeń biurowych o pow. 25,99 m² w budynku nr 14 przy ul. Drzymały w Chojnicach na okres dłuższy niż 3 lata – ustalenie to dotyczy pomieszczeń wynajętych ostatecznie na biuro działalności gospodarczej handlowo-usługowej (poz. 8 tabeli powyżej). Wobec niepodjęcia przez organ stanowiący gminy uchwały określającej zasady dzierżawy i wynajmu nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata, w trybie przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a) ustawy o samorządzie gminnym, każdorazowe wydzierżawienie lub wynajęcie nieruchomości gminy na taki okres wymagało zgody Rady Gminy w Chojnicach.

- 7) Stwierdzono, że wydzierżawianie części działki nr 171/57 w Niezychowicach na parking i plac manewrowy (poz. 4 tabeli), jak też wynajęcie lokali użytkowych w Czartołomiu i Nowym Dworze (poz. 5 – 6) oraz pomieszczeń biurowych w stanowiącym własność gminy budynku przy ul. Drzymały 14 w Chojnicach (poz. 7 – 8 tabeli) nie zostało poprzedzone podaniem do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia lub wynajęcia – do kontroli nie przedłożono takich wykazów.

Obowiązek sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości gminy przeznaczonych do wydzierżawienia lub wynajęcia wynikał z przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 1990).

- 8) Ustalono, że sprawy z związane wydzierżawieniem gruntów oraz wynajęciem lokali użytkowych w przypadkach których stwierdzono opisane nieprawidłowości prowadzili w 2020 roku odpowiednio pani Renata Podolska – inspektor w Wydziale Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami oraz pan Zdzisław Ziemiński – inspektor w Wydziale Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej.

W trakcie kontroli wyżej wymienieni nie byli już pracownikami kontrolowanej jednostki – przebywali na emeryturze.

Informacji o braku uchwały Rady Gminy w Chojnicach w sprawie wyrażenia zgody na wynajęcie nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata (dotyczy poz. 8 tabeli) oraz o braku wykazów nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia i wynajęcia (dotyczy pozycji 4, 5 – 8 tabeli powyżej) udzielili ustnie pani Anna Maciejewicz – inspektor w Wydziale Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej oraz pan Sebastian Rutkowski inspektor w Wydziale Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej. Osoby te przejęły obowiązki emerytowanych pracowników.

Rozdział 75023

- 1) Według jednostkowego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej w 2020 roku urząd gminy wykonał 29.035,20 zł dochodów klasyfikowanych w § 075 w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin (...)”. Takie dochody ujęto też w sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.
- 2) Na powyższą sumę złożyły się wpływy z najmu pomieszczeń biurowych w budynku administracyjnym urzędu gminy dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach (21.600,00 zł) oraz Gminnego Zespołu Oświaty w Chojnicach (7.200,00 zł), jak też wpływy z wynajmu samochodu osobowego Opel Astra dla Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Chojnicach (235,20 zł).

Na ostatni dzień 2020 roku ww. najemcy nie zalegali w opłatach z tytułu czynszu najmu.

3.3.4. Dochody z tytułu opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości

- 1) W sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 4.670,78 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 047 – „Wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności” oraz 20.912,70 zł dochodów z użytkowania wieczystego nieruchomości, klasyfikowanych w § 055 – „Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości”. Wszystkie te dochody wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.
Według tego sprawozdania na koniec 2020 roku nie występowały należności ani też nadpłaty w dochodach klasyfikowanych w § 047. W klasyfikowanych w § 055 dochodach z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości występowały należności na sumę 391.228,89 zł (w tym 355.562,84 zł zaległości) oraz nadpłaty w wysokości 696,36 zł.
- 2) Ustalenia kontrolne dotyczące dochodów z ww. opłat przedstawiono poniżej, z podziałem na źródła (paragrafy) tych dochodów.

Wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności

Uzyskany w § 047 dochód w wysokości 4.670,78 zł pochodził z przelewu spółki LICHNOWY WINDFARM w Warszawie – stanowił zapłatę faktury kontrolowanej jednostki z dnia 30.01.2020 r. za – cyt.: „wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu za rok 2020 na podstawie aktu notarialnego 3000/2019 z 14.05.2019 r.”

Wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa do syntetycznego konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie dochodów z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości obejmowała 29 kont rozrachunkowych. Przypisu opłat na 2020 rok dokonano na 21 kontach.
Konta bez bieżącego przypisu (8 kont) prowadzono do rozliczenia zaległości i nadpłat z lat ubiegłych byłych użytkowników wieczystych. Według stanu na dzień 1.01.2020 roku na 7 kontach bez przypisu widniały zaległości na sumę 350.564,19 zł, na jednym koncie bez bieżącego przypisu widniała nadpłata w wysokości 508,53 zł.
- 2) Na podstawie ww. ewidencji ustalono, następujące wielkości kwotowe dotyczące dochodów z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości:

- należności początkowe	-	367.552,42 zł;
- nadpłaty początkowe	-	1.799,93 zł;
- przypisy	-	54.635,00 zł;
- odpisy	-	8.942,26 zł;
- wpłaty	-	20.912,70 zł;

- zwroty	-	0,00 zł;
- nadpłaty końcowe	-	696,36 zł;
- należności końcowe	-	391.228,89 zł,
<i>w tym zaległości – 355.562,84 zł.</i>		

- 3) Na końcowe saldo zaległości w dochodach z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości składały się zaległości 11 użytkowników wieczystych.

Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 1.000,00 zł, występowały na kontrach prowadzonych do rozliczenia następujących użytkowników wieczystych:

- FASTHOUSE Sp. z o.o. w Gdańsku (indeks 115)	-	210.692,00 zł;
- LAMAK Sp. z o. w Krakowie (171)	-	81.597,62 zł;
- Zakład Budowy Naczep Sp. z o.o. w Niezychowicach (151)	-	16.725,00 zł;
- NHK Sp. z o.o. w Chojnicach (167)	-	16.496,57 zł;
- FENLUX Sp. z o.o. w Silnie (124)	-	13.101,30 zł;
- EUVEN Sp. z o.o. w Gdyni (170)	-	11.490,24 zł;
- AB HOLDING SA w Warszawie (104)	-	5.161,20 zł.

Zaległości tych 7 dłużników, na sumę 355.263,93 zł, stanowiły 99,9% wszystkich zaległości w dochodach z tego źródła.

Ustalenia w zakresie windykacji należności z tego źródła dochodów przedstawiono w punkcie „3.3.6. Windykacja dochodów z majątku” niniejszego protokołu kontroli.

- 4) Ustalono, że w 2020 roku nie wystąpiły operacje oddawania nieruchomości gminy w użytkowanie wieczyste. Informacji takiej udzielił ustnie pan Sebastian Rutkowski – inspektor w Wydziale Rolnictwa, Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami (pracownikowi temu przypisano zadania z zakresu oddawania mienia gminy w użytkowanie wieczyste). Powyższe wynikało również z dokumentów przekazanych z ww. Wydziału do Wydziału Finansowego, stanowiących podstawę dokonania przypisów opłat na rok 2020.

3.3.5. Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

- 1) W sporządzonym za 2020 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego kontrolowana jednostka wykazała wykonanie 8.131,89 zł dochodów klasyfikowanych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności”. Dochody te wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka nieruchomościami”.

Z tego samego sprawozdania wynikało, że na koniec 2020 roku nie występowały należności w dochodach z tego źródła, natomiast nadpłaty wynosiły 20,83 zł.

- 2) Ustalono, że zrealizowane dochody pochodziły z przelewów dwóch podmiotów, tj. spółki akcyjnej NEUCA z siedzibą w Toruniu (5.837,72 zł) oraz osoby fizycznej zamieszkałej w Charzykowach (2.294,17 zł).
- Przywołana powyżej spółka wniosła opłatę za 2019 i 2020 rok za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności. Opłaty wniesiono w wysokościach wynikających z zaświadczenia Nr 20/2019 Wójta Gminy Chojnice z dnia 19.07.2019 r. (sprawa RŚiGN.6826.1.2019) potwierdzającego przekształcenie prawa oraz określającego obowiązek wnoszenia opłaty przez 99 lat, wydanego na podstawie art. 4 ust. 1 w związku z art. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 2040).
- Wpłaty w wysokości 2.294,17 zł, dokonała w dniu 7.10.2020 r. osoba fizyczna zam. w Charzykowach, do rozliczenia której prowadzono odręcznie kartę kontową nr 221/8 – 700-70005-§ 076.

Przywołaną ewidencję prowadzono do rozliczenia należności ustalonej decyzją administracyjną wójta gminy Nr 2/2016 (sprawa RŚiGN.6826.2.1.2016) z dnia 6.06.2016 r. Decyzją tą wójt gminy przekształcił prawo użytkowania wieczystego nieruchomości oznaczonej jako działka nr 927 w Charzykowach w prawo własności, ustalając jednocześnie opłatę na rzecz gminy w wysokości 38.600,00 zł, płatną w 20 rocznych ratach (po 1.930,00 zł każda), oprocentowanych przy zastosowaniu stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez Narodowy Bank Polski. Ustalono, że wpłata w wysokości 2.294,17 zł obejmowała przypadającą na 2020 rok ratę należności głównej (1.930,00 zł) oraz zapłatę należności w kwocie 364,17 zł z tytułu oprocentowania rat.

Stwierdzono brak podstaw do ujmowania wpłat z tytułu oprocentowania rat do dochodów klasyfikowanych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności”. Dochody z oprocentowania rat należało planować i ewidencjonować w § 092 – „Pozostałe odsetki”. Ustalenia w zakresie nieprawidłowego zaliczania dochodów z oprocentowania rat do dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności przedstawiano w protokołach z poprzednich kompleksowych kontroli gminy, zakończonych w lutym 2014 r. i styczniu 2018 r.

3.3.6. Windykacja dochodów z majątku

- 1) Kontrolę windykacji należności majątkowych przeprowadzono na przykładzie:
- 2 nabywców mienia gminy, posiadających na koniec 2020 roku zaległości w zapłacie cen sprzedaży na sumę 41.197,19 zł, stanowiące 100% wszystkich zaległości w dochodach z tego źródła;
 - 13 najemców lokali mieszkalnych, posiadających na koniec 2020 roku zaległości w opłacaniu czynszu na sumę 155.274,17 zł, stanowiące 78% wszystkich zaległości w dochodach z najmu lokali mieszkalnych;
 - 4 dłużników, posiadających na koniec 2020 roku zaległości w opłacaniu czynszu dzierżawnego/najmu, na sumę 111.624,58 zł, stanowiące 95% wszystkich zaległości w dochodach z dzierżawy gruntów i najmu lokali użytkowych;
 - 7 użytkowników wieczystych nieruchomości gminy, posiadających na koniec 2020 r. zaległości na sumę 355.263,93 zł, stanowiące 99,9% wszystkich zaległości w dochodach z tego źródła.
- 2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono w tabeli:

Lp.	Indeks konta	Zaległości na dzień 31.12.2020 r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania organu wykonawczego gminy podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Dochody ze sprzedaży nieruchomości				
1.	brak (T. H.)	31.548,10	2012-2020	Ostatnie wysłane lecz niepodjęte przez adresata wezwanie do zapłaty nosiło datę 30.06.2017 r. i dotyczyło zaległości z lat 2012-2017, na sumę 21.618,25 zł + odsetki i koszty upomnień. Z otrzymanego w dniu 12.02.2018 r. pisma Sądu Rejonowego w Chojnicach wynikało, że w Wydziale Cywilnym tego sądu nie toczyło się żadne postępowanie spadkowe po zmarłym dłużniku.
2.	brak (Z.G.)	9.739,09	2014-2018	Ostatnie wysłane lecz niepodjęte przez adresata wezwanie do zapłaty nosiło datę 30.10.2019 r. i dotyczyło zaległości z lat 2014-2018, na sumę 10.151,70 zł + odsetki i koszty upomnień. W dniu 17.04.2020 r. skierowano do komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji 3.184,79 zł należności głównej oraz odsetek i kosztów postępowania. W lutym 2020 r. (także w styczniu 2021 r.) referendarz sądowy oddał wnioski wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z uwagi na braki i błędy formalne wniosków. W dniu 7.05.2020 r. komornik sądowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia egzekucji w zakresie odsetek ze względu na upływ terminu przedawnienia, z kolei w dniu 2.06.2020 r. zawiadomił o zajęciu wierzytelności pieniężnej z tytułu zwrotu lub nadpłaty podatku. W 2020 roku na karcie kontowej dłużnika zaksięgowano wpłaty należności głównej na sumę 928,78 zł.
Dochody z najmu lokali mieszkalnych				
1.	30013	26.103,65	2008-2020	W styczniu 2018 r. i czerwcu 2020 r. uzyskano sądowe klauzule wykonalności nakazów zapłaty w postępowaniu upominawczym z sierpnia 2017 r. i listopada 2019 r., obejmujących zaległości z okresów październik 2010 r. – grudzień 2012 r. oraz listopad 2016 r. – lipiec 2019 r. W styczniu 2021 r. przesłano wezwanie do zapłaty obejmujące zaległości z okresu styczeń 2008 r. – grudzień 2020 r.
2.	100004	18.401,10	2011-2019	W 2014, 2017 i 2020 roku uzyskano sądowe nakazy zapłaty w postępowaniu upominawczym na wszystkie zaległości.
3.	20006	14.152,47	2014-2020	W czerwcu 2020 r. sąd rejonowy nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty z listopada 2019 r. W dniu 18.01.2021 r. dłużnikowi przesłano wezwanie do zapłaty zaległego czynszu z okresu lipiec 2014 r. – grudzień 2020 r. na sumę 14.152,47 zł.

				W okresie do końca lutego 2021 r. na koncie dłużnika zaksięgowano dwie wpłaty komornika na poczet zaległości, na sumę 376,99 zł.
4.	110001	13.818,17	2013-2020	W czerwcu 2020 r. sąd rejonowy nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty z listopada 2019 r. W dniu 8.03.2021 r. dłużnikowi przesłano wezwanie do zapłaty zaległego czynszu z okresu kwiecień 2013 r. – luty 2021 r. na sumę 14.477,33 zł
5.	100005	11.351,89	2011-2020	W październiku 2016 r. wezwano dłużnika do zapłaty zaległości z okresu styczeń 2010 r. – wrzesień 2016 r. w wysokości 11.461,98 zł. W marcu 2017 roku dłużnik złożył wniosek o umorzenie zaległości. W dniu 5.04.2017 r. wójt gminy wydał zarządzenie, którym rozłożył na 24 raty zaległość w kwocie 2.803,42 zł + odsetki w kwocie 1.996,58 zł), płatne co miesiąc począwszy od kwietnia 2017 r. Dłużnik wywiązał się z obowiązku zapłaty. W 2020 r. dłużnik uregulował 439,30 zł zaległości oraz 1.356,16 zł z bieżącego przypisu należności na sumę 2.602,08 zł.
6.	110008	10.861,13	2009-2020	W grudniu 2017 r. sąd rejonowy nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty z maja 2017 r. dotyczącego należności z okresu styczeń 2009 r. – wrzesień 2016 r. W lipcu 2020 r. sąd rejonowy nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty z listopada 2019 r. dotyczącego należności z okresu styczeń 2017 r. – lipiec 2019 r. W dniu 8.03.2021 r. dłużnikowi przesłano wezwanie do zapłaty zaległego czynszu z okresu styczeń 2009 r. – luty 2021 r. na sumę 11.205,75 zł.
7.	30014	10.662,25	2013-2020	W lipcu 2017 r. uzyskano sądowy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym dot. należności z okresu czerwiec 2013 r. – wrzesień 2016 r. W styczniu 2021 r. dłużnikowi przesłano wezwanie do zapłaty zaległego czynszu z okresu lipiec 2013 r. – grudzień 2020 r. na sumę 10.662,25 zł. W lutym 2021 r. na koncie dłużnika zaksięgowano wpłatę należności głównej w kwocie 1.967,77 zł.
8.	30011	9.983,50	2017-2020	Na zaległości z lat 2017-2019 (do kwietnia) wystawiono w 2020 r. tytuł wykonawczy oraz uzyskano sądowy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W dniu 18.01.2021 r. przesłano wezwanie do zapłaty obejmujące wszystkie zaległości.
9.	20019	9.607,52	2015-2020	W czerwcu 2017 r. i listopadzie 2019 r. uzyskano sądowe nakazy zapłaty w postępowaniu upominawczym, dotyczące należności z okresów wrzesień 2013 r. – grudzień 2016 r. oraz styczeń 2017 r. – lipiec 2019 r. W styczniu 2021 r. wezwano dłużnika do zapłaty zaległości z okresu marzec 2015 r. – grudzień 2020 r. na sumę 9.607,52 zł. W styczniu i lutym 2021 r. na koncie dłużnika zaksięgowano wpłaty zaległości na sumę 1.091,93 zł.
10.	20018	9.446,24	2008-2020	W listopadzie 2019 r. uzyskano sądowy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym dot. należności z okresu styczeń 2017 r. – lipiec 2019 r. W styczniu 2021 r. dłużnikowi przesłano wezwanie do zapłaty zaległego czynszu z okresu kwiecień 2008 r. – grudzień 2020 r. na sumę 9.446,24 zł.
11.	110009	8.129,51	2016-2020	Zaległości z lat 2016-2019 (do lipca) objęto postępowaniami egzekucyjnymi wszczętymi w 2017 i 2019 r. W dniu 9.03.2021 r. wystawiono wezwanie do zapłaty zaległości z okresu kwiecień 2016 r. – luty 2021 r. w wysokości 8.691,37 zł.
12.	160001	7.662,66	2016-2018 2020	W lutym 2020 r. przesłano wezwanie do zapłaty zaległości z okresu luty 2016 r. – styczeń 2020 r. na sumę 7.508,95 zł. W lutym 2021 r. sąd rejonowy wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania w trybie art. 177 ¹ § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania cywilnego (niewskazanie przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego).
13.	180001	5.094,08	2016-2020	W dniu 3.09.2019 r. uzyskano sądowy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w zakresie zaległości z lat 2016-2019 (do kwietnia). W okresie do końca lutego 2021 r. na koncie dłużnika zaewidencjonowano trzy wpłaty na poczet zaległości, na sumę 475,37 zł.
Dochody z dzierżawy gruntów oraz najmu lokali użytkowych				
1	308; 356; 372	72.506,28	2018-2020	W dniu 7.01.2021 r. sporządzono przedsądowe wezwanie do zapłaty. W dniu 10.02.2021 r. gmina wypowiedziała wszystkie 3 umowy dzierżawy. Dnia 17.02.2021 r. dłużnik uregulował części zaległości – wpłaconą kwotę 17.000,00 zł zaksięgowano częściowo (14.914,31 zł) na poczet zaległości z 2018 r., pozostałe 2.085,69 zł na odsetki.
2.	1/2020	22.798,73	2000-2002	W dniu 26.09.2003 r. uzyskano sądową klauzulę wykonalności sądowego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 9.09.2002 r. Postanowieniem z dnia 5.02.2019 r. komornik sądowy umorzył prowadzone postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.
3.	321	10.174,00	2018-2020	W dniu 7.01.2021 r. przesłano dłużnikowi przedsądowe wezwanie do zapłaty. Zarządzeniem z dnia 29.01.2021 r. wójt gminy nie wyraził zgody na rozłożenie zadłużenia na raty, a w dniu 10.02.2021 r. gmina wypowiedziała umowę dzierżawy. W dniu 16.03.2021 r. w sądzie rejonowym złożono pozew o zapłatę dokumentację przekazano radcy prawnemu urzędu gminy, celem sporządzenia pozwu o zapłatę w sądzie rejonowym.
4.	352	6.145,57	2019-2020	W dniu 7.01.2021 r. przesłano dłużnikowi przedsądowe wezwanie do zapłaty. Zarządzeniem z dnia 29.01.2021 r. wójt gminy nie wyraził zgody na

				rozłożenie zadłużenia na raty. W dniu 10.02.2021 r. gmina wypowiedziała umowę dzierżawy. W dniu 18.02.2021 r. dłużnik uregulował kwotę 3.035,57 zł, pozostałą część zaległości w dniu 24.02.2021 r. odroczone dłużnikowi do dnia 30.08.2021 r.
Opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości				
1.	115	210.692,00	2013-2019	W dniu 24.05.2018 r. gmina zgłosiła wierzytelności z tytułu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste za lata 2013-2018 (188.109,42 zł) oraz z tytułu odsetek ustawowych za opóźnienie (38.104,39 zł) liczonych na dzień 21.03.2018 r. W dniu 22.10.2020 r. syndyk masy upadłości przekazał sędziemu komisarzowi plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży w 2019 r. prawa użytkowania wieczystego. Postanowieniem z dnia 11.02.2021 r. sąd umorzył postępowanie.
2.	171	81.597,62	2010-2012	W 2012 roku sąd wydał wyrok wzywający dłużnika do zapłaty zobowiązań z lat 2009-2011. W lipcu 2014 roku wierzyciel złożył wniosek do komornika sądowego o rozszerzenie egzekucji o wierzytelności za rok 2012. Uzyskano nakazy zapłaty w postępowaniu upominawczym. W grudniu 2012 r. dłużnik zbył prawo użytkowania wieczystego. Wierzytelności gminy z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości nie były zabezpieczone hipoteką. W dniu 20.04.2017 r. wpłynęło postanowienie organu egzekucyjnego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec majątku zobowiązanego z uwagi na bezskuteczność zastosowanych środków.
3.	151	16.725,00	2004-2020	Przesłano wezwania do zapłaty, złożono pozwy sądowe, uzyskano sądowe nakazy zapłaty – ostatni z września 2018 roku dotyczył wierzytelności za rok 2018. W dniu 26.06.2020 r. złożono u komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji. Pismem z dnia 17.07.2020 r. komornik poinformował wierzyciela o zajęciu wystosowaniu pism dotyczących zajęcia wierzytelności dłużnika z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w urzędzie skarbowym oraz zajęcia rachunku bankowego. Pismem z dnia 24.08.2020 r. komornik poinformował wierzyciela o nieposiadaniu przez dłużnika nieruchomości.
4.	167	16.496,57	2013-2014	W styczniu 2014 roku i wrześniu 2015 roku złożono w sądzie pozwy o zapłatę. Uzyskano klauzule wykonalności nakazów zapłaty w postępowaniu upominawczym. W czerwcu 2014 r. dłużnik zbył prawo użytkowania wieczystego. W dniu 12.05.2016 r. komornik sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji. W dniu 21.12.2018 r. skarbnik gminy wystosowała do rady prawnego urzędu gminy pismo FN.3150.2.2018 wnoszące o ponowienie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika. Było to ostatnie pismo dotyczące tej sprawy.
5.	124	13.101,30	2008-2019	Dłużnikowi przesłano wezwania do zapłaty. W dniu 6.06.2018 r. przesłano komornikowi sądowemu wykaz zaległości dłużnika wobec gminy, w tym 11.814,00 zł (na dzień licytacji – 8.06.2018 r.) z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości. W dniu 6.07.2018 r. sporządzono pozew sądowy dotyczący wierzytelności za lata 2013-2018 na sumę 6.444,00 zł. W tym samym miesiącu uzyskano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz klauzulę wykonalności. Dnia 10.06.2020 r. wystosowano do komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji.
6.	170	11.490,24	2010	Prowadzone przez komornika sądowego postępowanie egzekucyjne wszczęte w 2013 roku zostało umorzone, wobec bezskuteczności egzekucji, postanowieniem komornika z dnia 30.06.2015 r. W dniu 21.12.2018 r. skarbnik gminy wystosowała do rady prawnego urzędu gminy pismo FN.3150.2.2018 wnoszące o ponowienie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika. Było to ostatnie pismo dotyczące tej sprawy.
7.	104	5.161,20	2017	W dniu 26.01.2018 r. złożono pozew sądowy, w dniu 13.02.2018 r. sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

3.4. Inne dochody

W 2020 roku kontrolowana gmina zrealizowała także nieanalizowane jeszcze w niniejszym protokole dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w tabeli:

Lp.	Paragraf klasyfikacji dochodów	Dochody wykonane (zł)
1.	2	3
1.	§ 035 – „Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej”	27.273,56
2.	§ 036 – „Podatek od spadków i darowizn”	85.268,22

3.	§ 041 – „Wpływy z opłaty skarbowej”	62.865,00
4.	§ 046 – „Wpływy z opłaty eksploatacyjnej”	52.266,97
5.	§ 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	3.328.008,69
6.	§ 050 – „Podatek od czynności cywilnoprawnych”	1.331.631,77
7.	§ 057 – „Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych”	637,63
8.	§ 058 – „Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych”	10.845,90
9.	§ 061 – „Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów”	78,00
10.	§ 064 – „Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień”	18.075,68
11.	§ 069 – „Wpływy z różnych opłat”	1.286.476,45
12.	§ 083 – „Wpływy z usług”	74.520,44
13.	§ 091 – „Odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat”	88.218,06
14.	§ 092 – „Pozostałe odsetki”	137.072,12
15.	§ 094 – „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”	98.622,45
16.	§ 096 – „Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej”	104.788,02
17.	§ 097 – „Wpływy z różnych dochodów”	181.740,56
18.	§ 236 – „Dochody j.s.t. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych...”	46.645,57
19.	§ 268 – „Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych”	130.994,00

- 2) Szczegółowej kontroli poddano dochody klasyfikowane w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” wykonane w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”. Ustalenia kontroli zawarto w dalszej części niniejszego protokołu kontroli („3.9.2. Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi”.

B. WYDATKI BUDŻETOWE

- 1) Kontrolę wydatków przeprowadzono w oparciu o rok 2020 z tym, że w zakresie wydatków majątkowych kontrolą objęto również dwa lata wcześniejsze, tj. lata 2018 i 2019.
- 2) Ustalono, że w 2020 roku kontrolowana gmina zrealizowała wydatki budżetowe w wysokości 142.072.154,53 zł. Wydatki te stanowiły 75% wydatków planowanych (189.763.131,00 zł).

3.5. Wydatki bieżące

- 1) W kontrolowanym 2020 roku wydatki bieżące gminy wyniosły 97.217.462,94 zł i stanowiły 68% wszystkich wydatków budżetu.
- 2) Kontroli poddano zrealizowane przez urząd gminy wydatki na: wynagrodzenia osobowe pracowników; podróże służbowe pracowników i radnych; wypłatę diet radnych i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy; odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych; przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz na ochronę przeciwpożarową. W zakresie wydatków na wynagrodzenia osobowe kontrolą objęto rok 2020, przy czym w przypadku pracowników zatrudnionych na podstawie wyboru i powołania, kontrolę poszerzono o okres od dnia 1.07.2018 roku do dnia 31.12.2018 roku.

3.5.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń

- 1) Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków samorządowej jednostki budżetowej ustalono, że w 2020 roku urząd gminy wydatkował - 4.252.443,17 zł, klasyfikowanych w § 4010 „Wynagrodzenia osobowe pracowników”. Wydatki te zostały zrealizowane w następujących rozdziałach budżetu: 63095 - „Pozostała działalność” (9.200,00 zł); 75011 - „Urzędy wojewódzkie” (53.153,00 zł); 75023 - „Urzędy gmin...” (3.816.226,35 zł); 75056 - „Spis powszechny i inne” (20.330,00 zł); 85154 - „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” (115.511,97 zł); 90002 - „Gospodarka odpadami komunalnymi” (100.745,16 zł); 90004 - „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach” (112.801,67 zł). 90005 - „Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu” (24.475,00 zł).

Wydatki poniesione na pochodne (§ 4110 i 4120 wydatków) od wszystkich rodzajów wynagrodzeń wyniosły ogółem 859.222,28 zł.

- 2) Przestrzeganie przepisów regulujących wynagradzanie pracowników samorządowych przeprowadzono w oparciu o wynagrodzenia ustalone dla 25 z 80 pracowników w urzędzie gminy (stan zatrudnienia na dzień 31.12.2020 r.). Pracownicy, których wynagrodzenia zostały objęte próbą kontrolną zostali wskazani w poniższej tabeli:

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko
1	2	3
1.	Zbigniew Szczepański	wójt
2.	Piotr Stanke	zastępca wójta
3.	Aleksandra Wojcieszewska	skarbnik
4.	Lucyna Zawiszewska	sekretarz
5.	Andrzej Brunka	dyrektor wydziału
6.	Wojciech Klein	radca prawny
7.	Adam Modrzejewski	pełnomocnik wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
8.	Łukasz Kwiatkowski	komendant gminny ochrony przeciwpożarowej
9.	Beata Sarnowska-Gierszewska	audytor wewnętrzny
10.	Iwona Lewandowska	główny księgowy
11.	Justyna Dziamecka	inspektor ochrony danych
12.	Daniel Michalak	główny specjalista
13.	Sebastian Kwiatkowski	
14.	Magdalena Boniek	inspektor
15.	Arkadiusz Czaplewski	
16.	Joanna Szulc	
17.	Mariusz Karasiewicz	starszy informatyk
18.	Sandra Kolińska	sekretarka
19.	Natalia Bulińska	podinspektor
20.	Oliwer Lepak	kancelista
21.	Paulina Lamczyk	pomoc administracyjna
22.	Tomasz Wanda	kierowca - mechanik
23.	Marcin Reszka	rzemieślnik - specjalista
24.	Dorota Święcka	sprzątaczką
25.	Ryszard Starzyński	palacz co, pracownik gospodarczy, konserwator

- 3) Pan Zbigniew Szczepański – wójt gminy do dnia 30 czerwca 2018 roku pobierał wynagrodzenie ustalone w uchwale Nr III/43/2015 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 lutego 2015 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Chojnice. Z przywołanej uchwały wynikało, że wójtowi gminy od dnia 1.12.2014 r. przysługiwało miesięczne wynagrodzenie, na które składały się następujące elementy:

- wynagrodzenie zasadnicze w wysokości	-	6.000,00 zł;
- dodatek funkcyjny w wysokości	-	2.100,00 zł;
- dodatku za wieloletnią pracę (stażowe)	-	1.200,00 zł;
- dodatek specjalny w wysokości 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, nie więcej niż	-	<u>3.065,00 zł;</u>
	Razem: -	12.365,00 zł.

Wójtowi przysługiwało także prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego i nagród jubileuszowych na podstawie odrębnych przepisów.

- Ustalono, że w okresie od dnia 1.07.2018 r. do dnia 30.11.2018 r. wynagrodzenie zasadnicze wójta określone w wyżej wskazanej uchwale, w wysokości 6.000,00 zł, było wyższe o 1.200,00 zł od wynagrodzenia zasadniczego określonego dla osób zatrudnionych na stanowiskach wójta gminy (w gminach powyżej 15 tys. do 100 tys. mieszkańców) w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 236).

Zgodnie z powyższym rozporządzeniem od dnia 1 lipca 2018 roku wójtowi gminy przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w wysokości nieprzekraczającej 4.800,00 zł.

Na podstawie protokołu Nr XXXIV/2018 z XXXIV Sesji Rady Gminy w Chojnicach z dnia 22 czerwca 2018 roku ustalono, że Rada Gminy w Chojnicach poddała pod głosowanie projekt uchwały Nr XXXIV/573/2018 z dnia 22 czerwca 2018 roku w sprawie wynagrodzenia dla Wójta Gminy w Chojnice. Z przedłożonego protokołu wynikało, że Rada Gminy w Chojnicach nie podjęła uchwały w sprawie wynagrodzenia wójta gminy.

Kserokopie stron 1, 10 i 11 protokołu Nr XXXIV/2018 z XXXIV Sesji Rady Gminy w Chojnicach z dnia 22 czerwca 2018 roku załączono do akt roboczych kontroli.

Na podstawie dokumentu datowanego na dzień 23 lipca 2018 r. (pisma nie oznaczono) ustalono, że wystąpiono do pani Aleksandry Wojcieszynskiej - skarbnik gminy z prośbą następującej treści - cyt.: „Wynagrodzenie p. Wójta Zbigniewa Szczepańskiego, proszę wyliczyć w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. poz. 936), przyjmując maksymalne kwoty przewidziane w tym Rozporządzeniu”, pismo zostało podpisane przez panią Stefanię Majewską - Kilkowską - sekretarz gminy.

Kserokopię przywołanego powyżej dokumentu załączono do akt roboczych kontroli.

Na podstawie „Karty wynagrodzeń za 2018 rok” ustalono, że od 1 lipca 2018 roku wójt pobierał wynagrodzenie, na które składały się następujące elementy:

- wynagrodzenie zasadnicze w wysokości	-	4.800,00 zł;
- dodatek funkcyjny w wysokości	-	2.100,00 zł;

- dodatku za wieloletnią pracę (stażowe) - 960,00 zł;
 - dodatek specjalny w wysokości 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego - 2.760,00 zł.
- Razem: - 10.620,00 zł.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie dokumentów: uchwały Nr III/43/2015 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 lutego 2015 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Chojnice, protokołu Nr XXXIV/2018 z XXXIV Sesji Rady Gminy w Chojnicach (strony 1, 10 i 11), pisma sekretarza gminy do skarbnika gminy ws. naliczania wynagrodzenia wójta oraz karty wynagrodzeń za 2018 rok - poz. 11 akt kontroli]

- Uchwałą Nr II/6/2018 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 13 grudnia 2018 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Chojnice ustalono wynagrodzenie wójta obowiązujące od dnia 23.11.2018 r. Z przywołanej uchwały wynikało, że wójtowi gminy przysługiwało miesięczne wynagrodzenie, na które składały się następujące elementy:
 - wynagrodzenie zasadnicze w wysokości - 4.800,00 zł;
 - dodatek funkcyjny w wysokości - 2.100,00 zł;
 - dodatku za wieloletnią pracę (stażowe) - 960,00 zł;
 - dodatek specjalny w wysokości 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, jednak nie więcej niż - 2.760,00 zł;

Razem: - 10.620,00 zł.

Wójtowi przysługiwało także prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego i nagród jubileuszowych na podstawie odrębnych przepisów.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą wynagrodzenie wójta nie wykraczało poza granice określone dla osób zatrudnionych na stanowiskach wójta gminy w gminach powyżej 15 tys. do 100 tys. mieszkańców, w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 236).

- Na podstawie wydruku komputerowego z programu „Kadry” ustalono, że wójt na dzień 31.12.2017 r. posiadał 23 dni urlopu wypoczynkowego, które w całości wykorzystał do końca upływu kadencji (23.11.2018 r.).

W dniu ustania stosunku pracy z upływem kadencji pan Zbigniew Szczepański posiadał 24 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za rok 2018.

W sprawie niewykorzystanych dni urlopu wypoczynkowego zawarto „Porozumienie...” datowane na dzień 16.11.2018 r. odznaczone OR.2350.3.8.2018 o następującej treści – cyt.: „W związku z wyborem na stanowisko Wójta Gminy Chojnice, strony porozumienia: Pracodawca - Urząd Gminy w Chojnicach, Pracownik - dr inż. Zbigniew Szczepański - Wójt Gminy Chojnice zgodnie ustalają o niewypłaceniu Pracownikowi ekwiwalentu za

niewykorzystany urlop wypoczynkowy za 2018 rok i przeniesieniu go do wykorzystania w naturze w trakcie kolejnego zatrudnienia na podstawie wyboru”.

Kserokopię przywołanego powyżej „Porozumienia” załączono do akt roboczych kontroli. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. wójt miał 26 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego przysługującego za 2020 rok.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie: wydruku komputerowego z programu Kadry oraz porozumienia w sprawie niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego - poz. 12 akt kontroli]

- 4) Pan Piotr Stanke – zastępca wójta do 30 czerwca 2018 roku pobierał wynagrodzenie miesięczne ustalone w piśmie wójta Or.2122.42.2016.MP z dnia 1.07.2016 r., na które składały się następujące elementy:

- wynagrodzenie zasadnicze w wysokości	-	5.200,00 zł;
- dodatek funkcyjny w wysokości	-	2.200,00 zł;
- dodatku za wieloletnią pracę	-	936,00 zł;
- dodatek specjalny	-	1.913,00 zł;
		<hr/>
Razem:	-	10.145,00 zł.

- Pismem z dnia 20.06.2018 r. Or.2122.38.2018.BK zastępcy wójta zaproponowano nowe warunki płacy:

- wynagrodzenie zasadnicze w wysokości	-	4.200,00 zł;
- dodatek funkcyjny w wysokości	-	2.200,00 zł;
- dodatku za wieloletnią pracę	-	756,00 zł;
- dodatek specjalny	-	2.560,00 zł;
		<hr/>
Razem:	-	9.716,00 zł.

Z wyżej wskazanego pisma wynikało, że dodatek za wieloletnią pracę miał wzrastać za każdy kolejny rok pracy, aż do osiągnięcia 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W piśmie tym podano także, że dodatek specjalny przyznano na podstawie art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. z 2016 r. poz. 902) na czas określony od 1.07.2018 r. do 31.12.2018 r. w związku z wykonywaniem zadań o wysokim stopniu złożoności i odpowiedzialności a przede wszystkim w związku z nadzorem nad pozyskiwaniem dodatkowych środków na realizację inwestycji i inicjatyw organizowanych przez gminę Chojnice.

Zaproponowane warunki płacy zostały przez zastępcę wójta przyjęte (26.06.2018 r.).

Tak ukształtowane wynagrodzenie pobierane było do końca okresu objętego kontrolą (31.12.2020 r.), przy czym prawo do dodatku specjalnego w wyżej wskazanej wysokości zostało przedłużone na kolejne okresy tj. pismem oznaczonym Or.2122.6.2019 z dnia

17.01.2019 r. na okres od dnia 1.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. oraz pismem oznaczonym Or.2122.13.2020 z dnia 2.01.2020 r. na czas od dnia 1.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą wynagrodzenie zastępcy wójta nie wykraczało poza granice określone dla osób zatrudnionych na stanowiskach zastępcy wójta gminy w gminach powyżej 15 tys. do 100 tys. mieszkańców w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 236).

- Na podstawie wydruku komputerowego z programu Kadry ustalono, że zastępca wójta na dzień 31.12.2018 r. posiadał 4 dni urlopu wypoczynkowego. W dniu 31.12.2020 r. zastępcy wójta przysługiwało 11 dni urlopu wypoczynkowego.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie: wypowiedzenia warunków płacy, karty wynagrodzeń za 2018 rok oraz wydruku komputerowego z programu Kadry - poz. 13 akt kontroli]

- 5) Obowiązujące w 2018 roku składniki wynagrodzenia pani Aleksandry Wojcieszkińskiej – skarbnik gminy ustalono pismem Or.2122.39.2016.MP z dnia 1.07.2016 roku.

Na przysługujące wynagrodzenie składały się następujące elementy:

- wynagrodzenie zasadnicze	-	5.200,00 zł;
- dodatek stażowy	-	1.040,00 zł;
- dodatek specjalny	-	1.482,00 zł;
- dodatek funkcyjny	-	2.200,00 zł;
Razem:	-	9.922,00 zł.

W wyżej wskazanym piśmie nie podano, z jakiego tytułu oraz na jaki okres skarbnikowi miał przysługiwać dodatek specjalny w wysokości 1.482,00 zł miesięcznie.

W piśmie wójta Or.2122.36.2018 z dnia 4.04.2018 roku wskazano, że - cyt.: „w związku z wykonywaniem zadań o wysokim stopniu złożoności odpowiedzialności uprzejmie informuję, że dodatek specjalny przyznany zostaje na czas pełnienia obowiązków Skarbnika Gminy Chojnice”.

W kolejnym piśmie Or.2122.99.2020 z dnia 8.09.2020 r. wójt z dniem 1.09.2020 roku ustalił wynagrodzenie skarbnika w kwocie 10.500,00 zł, przy czym zmianie uległa jedynie wysokość dodatku specjalnego, który wynosić miał 2.060,00 zł. Pozostałe składniki wynagrodzenia utrzymano na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.

W związku z powyższym zwrócono się o złożenie wyjaśnienia w sprawie przyznania dodatku specjalnego skarbnikowi.

Pismem oznaczonym Or.2342.3.2021 datowanym na dzień 18.02.2021 r. pan Zbigniew Szczepański - wójt gminy złożył wyjaśnienia w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości. Złożone wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli, a jego treść będzie przywoływana w dalszych częściach protokołu.

W wyżej wskazanym piśmie w sprawie przyznania dodatku specjalnego skarbnikowi wyjaśniający podał (pkt 1 wyjaśnienia) - cyt.: *Dodatek specjalny dla pani Skarbnik został przyznany na czas pełnienia obowiązków Skarbnika Gminy Chojnice. Uznaliśmy tym samym, że jest to dodatek przyznany na czas określony. Informuję jednocześnie, że odrębnym pismem doprecyzujemy zapis dot. terminu przyznania dodatku specjalnego dla Pani Skarbnik wskazując konkretne daty.*

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie dokumentów: pisma ws. ustalenia wygradzenia skarbnika z dnia 1.07.2016 r., pisma wójta Or..2122.36.2018 z dnia 4.04.2018 r., pisma ws. ustalenia wygradzenia skarbnika z dnia 8.09.2020 r. oraz wyjaśnienie wójta ws. nieprawidłowości - poz. 14 akt kontroli]

Wynagrodzenie skarbnika (wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy, dodatek funkcyjny) w okresie objętym kontrolą nie wykraczało poza granice określone dla osób zatrudnionych na stanowiskach skarbników gmin w gminach od 15 tys. do 100 tys. mieszkańców w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 236).

- 6) Do wynagrodzeń pozostałych pracowników objętych próbą kontrolną zastosowanie miały uregulowania zawarte w „Regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach” wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Nr 118/2018 Wójta Gminy Chojnice z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach zatrudnionych na podstawie umowy o pracę”, który obowiązywał do dnia 14 sierpnia 2020 roku. Od dnia 15 sierpnia 2020 r. zaczął obowiązywać „Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach” wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Nr 145/2020 Wójta Gminy Chojnice z dnia 30 lipca 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach zatrudnionych na podstawie umowy o pracę”.
 - W obowiązujących w trakcie 2020 r. regulaminach określono m.in.: wymagania kwalifikacyjne pracowników; szczegółowe warunki wynagradzania, w tym poziom minimalnego i maksymalnego wynagrodzenia zasadniczego; warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania nagród innych niż nagroda jubileuszowa; warunki i sposób przyznawania dodatku specjalnego i dodatku funkcyjnego oraz innych dodatków; zasady ustalania wynagrodzenia prowizyjnego od ściągniętych zobowiązań; szczegółowe warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania nagród innych niż nagroda

- jubileuszowa; szczegółowe warunki i sposób przyznawania innych dodatków oraz szczegółowe warunki obliczania wynagrodzenia i dodatków za pracę i terminy ich wypłat.
- Z analizy porównawczej dwóch wyżej wskazanych aktów prawnych wynika, że zmianie uległa m.in. treść § 10. ust. 4 „Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach”, gdzie dotychczasowy zapis (w pierwszym z wyżej wskazanych regulaminów) o brzmieniu - cyt.: „Przepisy dotyczące dodatku specjalnego nie dotyczą pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych obsługi” został zastąpiony zapisem następującej treści - cyt.: „W szczególnie uzasadnionych przypadkach pracodawca może przyznać dodatek specjalny bez ograniczeń, o których mowa w ust. 3”. Ustalono, że ust. 3 § 10 „Regulaminu” brzmiał następująco: „Dodatek specjalny jest wypłacany w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia w kwocie do 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego pracownika”.
- 7) Ustalono, że wszystkim pracownikom wymienionym w pozycjach 4 – 25 ww. tabeli przyznano wynagrodzenia zgodnie z obowiązującym Regulaminem Wynagradzania Pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.
 - 8) Regulamin zawierał postanowienia, zgodnie z którymi pracownikom zatrudnionym na kierowniczych stanowiskach urzędniczych oraz radcy prawnemu kierownik jednostki mógł przyznać dodatek funkcyjny. Wśród pracowników objętych próbą kontrolną taki dodatek przyznano 5 pracownikom tj. sekretarzowi gminy, dyrektorowi wydziału, radcy prawnemu, głównemu księgowemu oraz inspektorowi ochrony danych.
 - 9) Postanowienia Regulaminu zawarte w § 10 przewidywały możliwość przyznania dodatku specjalnego z tytułu zwiększonego zakresu obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. Ustalono, że wśród wynagrodzeń pracowników objętych kontrolą taki dodatek przysługiwał i był wypłacany 3 z nich, tj. głównemu księgowemu 1.470,00 zł miesięcznie, przyznany na okres od dnia 1.01.2020 r. do dnia 30.06.2020 r. (pismo Or.2122.14.2020) - z tytułu - cyt.: „W związku ze zwiększeniem Pani obowiązków służbowych, związanych z koniecznością zastępstwa pani Lucyny Rekowskięj nieobecnej z powodu długotrwałej choroby (...)” i dalej na kolejny okres od dnia 1.07.2020 r. do 31.12.2020 r. (pismo Or.2122.25.2020.BK) - z tytułu - cyt.: „(...) zwiększeniem Pani obowiązków służbowych oraz z wykonywaniem zadań o wysokim stopniu złożoności i odpowiedzialności”; starszemu informatykowi - 255,00 zł za okres od dnia 1.11.2020 r. do dnia 30.11.2020 r. w związku ze zwiększeniem obowiązków służbowych związanych z wykonywaniem transkrypcji sesji listopadowej oraz jej publikowania (...)” (pismo Or.2122.103.2020) a także rzemieślnikowi - specjaliście w wysokości 500,00 zł miesięcznie przyznany na okres od dnia 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. z tytułu - cyt.: „(...) wykonywaniem wszelkich prac malarskich w budynku urzędu, a także układaniem glazury i paneli podłogowych oraz wykazywaniem się szczególną starannością i zaangażowaniem w wykonywaniu powierzonych zadań: (pismo Or. 2122.22.2020) z dnia 26.02.2020 r.

10) Pismem z dnia 25.01.2021 roku wystąpiono do Wójta Gminy Chojnice o udzielenie informacji w następującym zakresie:

- Czy wśród osób zatrudnionych w Urzędzie Gminy Chojnice są osoby będące jednocześnie radnymi w jednostkach samorządu terytorialnego?
- Jeśli są takie osoby, proszę podać czy są dokonywane potrącenia z wynagrodzenia za pracę za czas nieobecności tych osób w pracy, w związku z ich udziałem w sesjach organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego?

W odpowiedzi na wyżej wskazane pismo pan Zbigniew Szczepański – wójt gminy udzielił pisemnej informacji datowanej na dzień 25.01.2021 r. (informację dołączono do akt roboczych kontroli), w której podano - cyt.: *Pani Lucyna Zawiszewska - Sekretarz Gminy Chojnice - jest radną Rady Miejskiej w Czersku. (...) Wszystkie godziny nieobecności Pani Sekretarz w związku z pełnieniem funkcji radnej gminy zostały odpracowane, dlatego też nie dokonano potrąceń z wynagrodzenia za pracę za czas nieobecności z tego tytułu.*

Wniosek kierowany do wójta oraz złożoną informacją dołączono do akt roboczych kontroli.

[Kierowany do Wójta Gminy Chojnice wniosek o informację w sprawie pracowników będących jednocześnie radnymi i dokonywania potrąceń za czas nieobecności oraz informacja pana Zbigniewa Szczepańskiego - wójta gminy w sprawie ww. potrąceń - poz. 15 akt kontroli]

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.2. Dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników

- 1) W 2020 roku urząd gminy zrealizował 293.012,52 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 404 - „Dodatkowe wynagrodzenie roczne”. Środki te wydatkowano w następujących rozdziałach budżetu: 75011 - „Urzędy wojewódzkie” (6.811,00 zł); 75023 - „Urzędy gmin...” (264.249,05 zł); 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” (8.793,89 zł); 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” (7.335,05 zł); 90004 „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach” (5.823,53 zł).
- 2) Sprawdzeniu poddano wyliczenie dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla 25 pracowników urzędu gminy, których wynagrodzenia stanowiły próbę kontrolną, dla wcześniej opisanej kontroli wynagrodzeń osobowych. Wśród pracowników objętych próbą kontrolną 22 z nich było uprawnionych do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Ustalono, że spośród pracowników, których wynagrodzenia objęto kontrolą dodatkowe wynagrodzenie roczne nie przysługiwało 3 z nich tj. pani Joannie Szulc, Natalii Bulinskiej i panu Marcinowi Reszka.
- 3) W wyniku kontroli ustalono, że pracownikom, których wynagrodzenia objęto kontrolą, dodatkowe wynagrodzenie roczne wyliczono i wypłacono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1872).

3.5.3. Nagrody

- 1) Postanowienia obowiązujących w jednostce dwóch Regulaminach (pierwszy z nich do 14.08.2020 r. drugi od 15.08.2020 r.) wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach stanowiły między innymi, że:
 - a) nagrody mógł przyznać wójt z własnej inicjatywy lub na wniosek bezpośredniego przełożonego pracownika;
 - b) nagrody uznaniowe mogły być wypłacane na okoliczność:
 - Dzień Pracownika Samorządowego (27 maja),
 - szczególnych osiągnięć w pracy zawodowej,
 - zakończenia roku kalendarzowego;
 - c) wysokość nagrody należało ustalać w oparciu o:
 - ocenę uzyskanych wyników pracy zawodowej,
 - stopień złożoności i trudności wykonywanych zadań,
 - dyspozycyjności pracownika w zakresie wykonywania ważnych i pilnych zadań objętych zakresem obowiązków,
 - wykonywaniem dodatkowych zadań poza zakresem obowiązków pracownika;
 - działania usprawniające na stanowisku pracy;
 - d) pracownik, na którego nałożono karę porządkową w okresie ostatnich 6 miesięcy poprzedzających dzień prawa do nagrody uznaniowej, miał tracić prawo do tej nagrody;
 - e) nagroda uznaniowa mogła być przyznana pracownikowi kończącemu studia wyższe magisterskie pod warunkiem, że posiadał co najmniej 2 - letni staż pracy w urzędzie.

- 2) Ustalono, że w 2020 roku suma wypłaconych nagród wyniosła 247.211,00 zł i stanowiła 5,8% wszystkich wydatków na wynagrodzenia osobowe urzędu. Kierownik kontrolowanej jednostki przyznał nagrody trzynastokrotnie, terminy wypłat oraz ich wysokość przedstawiono poniżej:
 - w dniu 10.01.2020 r. wypłacono nagrodę 1 pracownikowi w wysokości 2.130,00 zł;
 - w lutym przyznano 2 nagrody, które wypłacono dniu 14.02.2020 r. łączna suma przyznanych nagród wyniosła 3.270,00 zł, na kwotę tę złożyła się 1 nagroda w wysokości 1.850,00 zł oraz druga na sumę 1.420,00 zł;
 - w dniu 26.03.2020 r. 4 pracownikom kontrolowanej jednostki wypłacono nagrody na łączną kwotę 9.200,00 zł;
 - dnia 14.04.2020 r. wypłacono nagrody 3 pracownikom na łączną kwotę 4.280,00 zł,
 - w maju kierownik jednostki przyznał nagrody 82 pracownikom urzędu, na łączną kwotę 93.095,00 zł - nagrody wypłacono w dniu 27.05.2020 r.;
 - w lipcu wójt przyznał nagrody 15 pracownikom, które zostały wypłacone trzech terminach tj.: 7.07.2020 r., 17.07.2020 r., 28.07.2020 r.;

- w sierpniu kierownik jednostki nagroził 1 z pracowników urzędu, któremu przyznał nagrodę w wysokości 1.420,00 zł. Nagrodę przekazano na rachunek bankowy w dniu 27.08.2020 r.;
 - we wrześniu wójt przyznał 2 nagrody na łączną kwotę 3.920,00 zł. Jedna z nagród przyznano w wysokości 1.420,00 zł, z kolei druga z nich opiewała na kwotę 2.500,00 zł. Pierwszą z wyżej wskazanych nagród wypłacono w dniu 25.09.2020 r., z kolei drugą z nich przekazano na rachunek bankowy pracownika w dniu 28.09.2020 r.;
 - w październiku wójt udzielił 27 nagród na łączną sumę 43.500,00 zł, wysokość ich była zróżnicowana i wynosiła: 750,00 zł (nagrodę w tej kwocie przyznano 4 osobom), 1.500,00 zł (nagrody tej wysokości otrzymało 15 pracowników), 6 osobom przyznano nagrody w wysokości 2.000,00 zł oraz 2 pracownikom po 3.000,00 zł;
 - w listopadzie przyznano nagrody na łączną kwotę 6.000,00 zł. Na powyższą kwotę złożyły się nagrody udzielone 2 pracownikom w wysokości 3.000,00 zł każdemu z nich;
 - w grudniu przyznano 78 nagród pracownikom urzędu na łączną sumę 120.476,00 zł. Wysokość nagród była zróżnicowana i wynosiła od 356,00 zł - nagrody tej wysokości otrzymało 10 z nagrodzonych pracowników. Z kolei najwyższą nagrodę w wysokości 3.970,00 zł wypłacono 1 z nagrodzonych pracowników. Przyznane nagrody zostały wypłacone w dwóch terminach tj. w dniu 21.12.2020 r. (112.136,00 zł) oraz w dniu 30.12.2020 r. (8.340,00 zł).
- W przypadku osób zatrudnionych na podstawie powołania tj.: zastępcy wójta, któremu przyznano nagrodę dwukrotnie (maj – 1.418,00 zł i grudzień – 3.475,00 zł) oraz skarbnik, której również przyznano nagrodę dwukrotnie (maj – 1.418,00 zł, listopad i grudzień – 3.475,00 zł), kierownik jednostki w pismach informujących o przyznaniu nagród wskazał, jako podstawę prawną przyznania tych nagród art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1282).
Treść ww. przepisu stanowi, że pracownikowi samorządowemu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3, za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej można przyznać nagrodę.
W pismach informujących o przyznaniu nagrody zastępcy wójta (Or.2160.2.15.2020) i skarbnikowi (Or.2160.14.2020), opatrzonych datą 27.05.2020 r. podano, że nagrodę przyznano - cyt.: „Z okazji przypadającego w dniu 27 maja 2020 r. Dnia Samorządu Terytorialnego” (...) wysokości 1,418,00 zł brutto.
W przywoływanym uprzednio w niniejszym protokole wyjaśnieniu wójta, w sprawie przyznania nagród w maju 2020 r. zastępcy wójta oraz skarbnikowi wyjaśniający zajął następujące stanowisko - cyt.: *W odniesieniu do przyznanych w 2020*

roku na dzień Pracownika Samorządowego dla Pani Skarbnik i Pana zastępcy Wójta informuję, że ewentualne przyznanie kolejnych nagród dla w/w osób zostanie bardziej szczegółowo uzasadnione.

Pisma informujące o przyznaniu nagrody zastępcy wójta i skarbnikowi załączono do akt roboczych kontroli.

Stwierdzono, że w aktach osobowych pracowników, do których wynagrodzeń należało stosować uregulowania wewnętrzne zawarte w „Regulaminie wynagradzania pracowników (...)” nie zostały złożone odpisy zawiadomień o przyznaniu nagród uznaniowych, czym naruszono art. 105 Kodeksu Pracy.

W dalszej części wyjaśnienia złożonego przez wójta w sprawie nie składania odpisów zawiadomień o przyznaniu nagrody w aktach osobowych pracowników podano – cyt.: *Z praktycznego punktu widzenia przyznane na Dzień Pracownika Samorządowego oraz na zakończenie roku kalendarzowego nagrody zostały ujęte w jednym piśmie, w którym wyszczególniono nazwiska pracowników i wysokość nagrody. Niewątpliwie, jak wynika z art. 105 Kodeksu Pracy, odpis zawiadomienia o przyznaniu nagrody lub wyróżnienia składa się do akt osobowych pracownika. Informuję, że Urząd taką zasadę stosował w stosunku do innych nagród przyznawanych pracownikom w ciągu roku i taką samą zasadę będzie stosował wobec wszystkich przyznanych nagród.*

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie dokumentów: pisma informującego o przyznaniu nagrody zastępcy wójta i pisma informującego o przyznaniu nagrody skarbnikowi – poz. 16 akt kontroli]

- 3) Wskazana suma wydatków na wynagrodzenia osobowe obejmowała swym zakresem także wydatki w wysokości 3.498.75 zł na wypłatę nagrody jubileuszowej jednemu pracownikowi kontrolowanej jednostki, którego wynagrodzenia objęto próbą kontrolną (pan Marcin Reszka). Ustalono, że ww. nagrodę wypłacono w lipcu 2020 roku. Do wysokości i terminu wypłaty nagrody jubileuszowej zastrzeżeń nie wniesiono.

3.5.4. Wydatki na podróże służbowe pracowników (krajowe i zagraniczne)

- 1) Na krajowe podróże służbowe pracowników (§ 441 wydatków) kontrolowany urząd wydatkował w 2020 r. środki budżetowe w wysokości 43.351,25 zł. Wydatki te zostały zrealizowane w rozdziale 75023 - „Urzędy gmin” (40.312,06 zł) i 85154 - „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” (2.735,28 zł).
- 2) W 2020 r. nie realizowano wydatków na podróże służbowe zagraniczne pracowników (§ 442 wydatków).
- 3) Szczegółową kontrolą objęto wszystkie wydatki poniesione w okresie od 1.04.2020 r. do 31.08.2020 r. na podróże służbowe pracowników:

- 8 wydatków związanych ze zwrotem kosztów podróży krajowych odbytych przez pracowników pojazdami nie należącymi do pracodawcy. Wydatki poniesione w tym okresie (bez tzw. ryczałtów samochodowych) wyniosły 807,62 zł (§ 441 wydatków);
 - stanowiące wypłatę pracownikom miesięcznych ryczałtów pieniężnych tytułem zwrotu kosztów używania prywatnego pojazdu pracownika używanego dojazd lokalnych, które wyniosły 17.530,35 zł.
- 4) Ustalono, że w kontrolowanym okresie 2020 r. rozliczono koszty 8 podróży służbowych, podróże służbowe odbywano pojazdami nie stanowiącymi własności pracodawcy oraz pojazdami służbowymi.
- W obowiązujących w 2020 roku dwóch Regulaminach Wynagradzania Pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach obowiązujących w 2020 r. (pierwszy z nich obowiązywał do dnia 14.08.2020 roku, drugi z regulaminów obowiązujący od dnia 15.08.2020 roku) uregulowano kwestię odbywania podróży służbowych pojazdem stanowiącym własność pracownika. Z treści § 13 ww. regulaminów wynika, że - cyt.: „Na wniosek pracownika Wójt Gminy może wyrazić zgodę na przejazd w podróży służbowej samochodem stanowiącym własność pracownika, w takim przypadku pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu wg stawek określonych za km przebiegu, o kreślonych na podstawie odrębnych przepisów w sprawie warunków ustalania i zasad zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością Pracodawcy”.
 - Ustalono, że zwrot kosztów podróży odbytych pojazdami nie stanowiącymi własności pracodawcy rozliczano według stawki wynoszącej 0,70 zł za 1 km przebiegu pojazdu, dla samochodu o pojemności skokowej powyżej 900 cm³. Stawkę w tej wysokości określono w zarządzeniu Nr 134/2018 Wójta Gminy Chojnice z dnia 29 czerwca 2018 roku w sprawie zwrotu kosztów używania na obszarze kraju przez pracowników Urzędu Gminy w Chojnicach do celów służbowych samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy. W ww. zarządzeniu określono także stawkę za kilometr przebiegu samochodu o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ - 0,50 zł. Ustalono, że dokumenty będące podstawą odbycia podróży służbowych „polecenia wyjazdu służbowego” były wystawiane prawidłowo. Rozliczanie poniesionych kosztów odbywało się właściwie i terminowo.
- 6) W 2020 roku w formie miesięcznych ryczałtów pieniężnych rozliczano koszty używania prywatnych pojazdów do celów służbowych w jazdach lokalnych. Z tej formy rozliczania kosztów korzystało 18 pracowników urzędu gminy, kontrolą objęto 7 z nich. Ustalono, że z każdą z wyżej wskazanych osób zawarto pisemną „Umowę o używanie samochodu do celów służbowych”. W umowach tych zawarto m.in. postanowienia dotyczące czasu obowiązywania umowy (czas nieokreślony, w przypadku zastępcy wójta na czas pełnienia obowiązków), indywidualny miesięczny limit kilometrów dla każdego pracownika, który

był zróżnicowany i wynosił: (400 km dla 1 osoby), (300 km dla 4 osób), (200 km dla 1 osoby), (150 km dla 1 osoby).

Postanowienia umowne (§ 3 umowy) zawierały zapisy, z których wynika, że „ryczałty” miały być wyliczane według obowiązującej stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu.

W umowach określono także, że w sprawach w nich nieuregulowanych zastosowanie będą miały przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

- 7) Stwierdzono, że indywidualny miesięczny limit wynoszący 400 km określony jednemu z pracowników tj. panu Łukaszowi Kwiatkowskiemu - komendantowi gminnej ochrony przeciwpożarowej (aneks do umowy z dnia 17.10.2019 r.) nie mieścił się w limicie kilometrów określonych w § 3 ust. 2 wyżej wskazanego rozporządzenia.

W myśl wskazanego powyżej przepisu, limit kilometrów ustala pracodawca w zależności od liczby mieszkańców w danej gminie lub mieście, w których pracownik jest zatrudniony, limit ten nie może przekroczyć (...) 300 km w gminach do 100 tys. mieszkańców. Według danych publikowanych na stronie www.bip.gminachojnice.com.pl liczba ludności gminy, według stanu na 31.12.2020 r. wynosiła 18.982 osoby zameldowane na pobyt stały.

Na podstawie wyliczenia pn. „Kwiatkowski Łukasz Ryczałt za używanie własnego pojazdu do celów służbowych” z dnia 29.01.2021 r. sporządzonego przez panią Annę Windorpską – inspektor, ustalono że panu Łukaszowi Kwiatkowskiemu - za okres od dnia 1.10.2019 r. do dnia 31.12.2020 r. wypłacono ryczałt w wysokości 4.467,60 zł wyliczony w oparciu o limit wynoszący 400 km miesięcznie. Wypłacony ryczałt był wyższy o 1.116,90 zł brutto od kwoty wyliczonej za ww. okres według limitu wynoszącego 300 km miesięcznie (3.350,70 zł brutto).

Wyliczenie sporządzone przez panią Annę Windorpską załączono do akt roboczych kontroli.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, poproszono o złożenie wyjaśnienia w sprawie ustalenia miesięcznego limitu kilometrów, który wykroczał poza granice określone w wyżej wskazanym rozporządzeniu.

W wyjaśnieniu wójta przywoływanym już uprzednio, w sprawie limitu miesięcznego kilometrów zawartą następującą informację - cyt.: *Informuję, że moja zgoda na zwiększenie limitu kilometrówki z 300 km na 400 km miesięcznie Komendantowi Gminnemu Ochrony Przeciwpożarowej spowodowana była wykonywaniem dodatkowych obowiązków związanych z częstymi wyjazdami do Swornegaci i Ogorzelin, gdzie realizowane były dwie duże inwestycje budowlane, tj. budowa nowej remizy OSP Swornegacie oraz rozbudowa remizy OSP Ogorzeliny. Informuję, że odległość od miejsca pracy do Swornegaci wynosi 27 km w jedną stronę, a w przypadku Ogorzelin - 12 km w*

jedną stronę. Komendant w ramach swoich dodatkowych obowiązków monitorował, konsultował prace budowlane tych remiz, co wiązało się z jego częstą obecnością na miejscach budowy. Ponadto informuję, że w związku z wystąpieniem na początku 2020 roku pandemii koronawirusa, Komendant przeprowadzała szkolenia strażaków OSP w temacie zapoznania ich z zasadami mającymi na celu uniknięcie zarażenia się koronawirusem podczas wykonywania przez strażaków działań ratowniczo-gaśniczych. Szkolenia odbywały się w siedzibach 13 jednostek OSP.

Zarówno w pierwszej, jak i drugiej sytuacji Komendant Gminny nie wnioskował do mnie jako Wójta Gminy Chojnice o dodatkowy zwrot kosztów dojazdu z tytułu korzystania z prywatnego pojazdu do celów służbowych.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopie dokumentów: umowy z dnia 6.11.2009 r. w sprawie określenia warunków i zasad używania pojazdu nie będącego własnością pracodawcy, aneksu z dnia 24.11.2010 r. do umowy w sprawie określenia warunków i zasad używania pojazdu nie będącego własnością pracodawcy, aneksu z dnia 17.10.2010 r. do umowy w sprawie określenia warunków i zasad używania pojazdu nie będącego własnością pracodawcy – poz. 17 akt kontrolii]

- 8) Ustalono, że w kontrolowanym okresie 2020 r. rozliczono koszty tzw. „ryczałtów samochodowych” pięciokrotnie na łączną kwotę 17.530,35 zł, tj.: w dniu 14.04.2020 r. na kwotę 3.742,02 zł (lista 111 - 18 pracowników), w dniu 11.05.2020 r. wypłacono kwotę 3.935,82 zł (lista nr 134 – 18 pracowników, w dniu 10.06.2020 r. wypłacono kwotę 3.588,15 zł, (lista nr 179 - 17 pracownikom), w dniu 10.07.2020 r. wypłacono kwotę 3.221,48 zł, (lista nr 224 - 16 pracownikom) oraz w dniu 10.08.2020 r. wypłacono kwotę 3.042,88 zł, (lista nr 307 - 16 pracownikom),

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie przestrzegania postanowień umownych „o używanie samochodu do celów służbowych”.

3.5.5. Wydatki na zakupy, dostawy i usługi

- 1) Prawidłowość wydatkowania środków na zakupy, dostawy i usługi przeprowadzono na przykładzie 70 wydatków zrealizowanych w okresie od 1.04.2020 r. do 30.09.2020 r., klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia”, w § 430 – „Zakup usług pozostałych”. Kontrolą objęto wydatki w następujących rozdziałach budżetu:

- 75023 - „Urzędy gmin...” - kwoty wydatkowane jednorazowo powyżej 1.000,00 zł:
 - § 421 - 27 wydatków na sumę 88.527,12 zł, oznaczonych w ewidencji księgowej WB o następujących numerach: 296/13 (18.942,00 zł), 305/45 (1.030,11 zł), 393/18 (3.654,00 zł), 393/23 (3.232,13 zł), 423/44 (1.709,70 zł), 436/21 (3.579,30 zł), 505/42 (7.220,43 zł), 505/55 (1.741,53 zł), 511/45 (1.540,00 zł), 515/18 (5.562,68 zł), 517/23 (1.949,99 zł), 536/30 (2.594,36 zł), 546/17 (1.200,00 zł), 559/53 (3.550,00 zł), 569/46 (3.394,80 zł), 569/47 (1.654,00 zł), 577/19 (2.809,32 zł), 586/19 (2.444,25 zł), 593/26 (3.171,52 zł), 598/32 (1.130,00 zł), 701/26 (2.168,60 zł), 701/40 (1.103,21 zł), 781/13

- (1.500,00 zł), 789/21 (1.090,90 zł), 789/23 (1.530,56 zł), 800/35 (2.389,11 zł), 833/28 (6.634,62 zł);
- § 430 – 36 wydatków na sumę 163.876,17 zł oznaczonych w ewidencji księgowej WB o następujących numerach: 305/36 (5.100,00 zł), 305/53 (1.080,00 zł), 315/27 (1.291,53 zł), 349/18 (13.562,00 zł), 366/57 (1.692,97 zł), 398/40 (5.100,00 zł), 419/28 (1.291,53 zł), 449/33 (8.535,60 zł), 505/48 (1.188,00 zł), 505/58 (11.246,19 zł), 505/59 (5.100,00 zł), 515/23 (1.291,53 zł), 533/29 (3.086,00 zł), 541/26 (10.411,40 zł), 546/10 (2.600,00 zł), 598/26 (1.080,00 zł), 603/29 (1.291,53 zł), 603/45 (2.100,00 zł), 621/15 (3.000,00 zł), 628/44 (16.980,27 zł), 628/51 (1.230,00 zł), 633/29 (2.500,00 zł), 636/20 (9.992,20 zł), 678/39 (1.426,80 zł), 710/23 (4.237,76 zł), 710/26 (1.291,53 zł), 724/16 (6.000,00 zł), 739/19 (11.128,90 zł), 789/29 (4.674,00 zł), 789/32 (6.000,00 zł), 813/35 (3.843,75 zł), 818/54 (1.229,88 zł), 829/13 (7.162,80 zł), 829/23 (3.750,00 zł), 849/50 (1.100,00 zł), 849/85 (1.280,00 zł).
 - 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” wszystkie wydatki zrealizowane w kontrolowanym okresie:
 - § 421 – 5 wydatków na sumę 434,12 zł oznaczonych w ewidencji księgowej WB o następujących numerach: 839/20 (75,95 zł), 839/21 (34,37 zł), 844/27 (89,09 zł), 844/42 (81,59 zł), 849/82 (153,12 zł),
 - § 430 – 2 wydatki na sumę 4.000,00zł oznaczonych w ewidencji księgowej WB o następujących numerach: 833/35 (1.200,00 zł), 849/102 (2.800,00 zł).
- 2) Objęte kontrolą 32 wydatki na zakup materiałów i wyposażenia wiązały się z zapłatą zobowiązań wynikających z faktur za zakupione maseczki ochronne, meble, materiały przeznaczone do remontu, materiały biurowe, środki czystości, paliwo, pamięć dysków, sprzęt informatyczny, tonery, tusze, zakup oprogramowania, zakup licencji, części samochodowe, prenumeratę czasopism, artykuły spożywcze.
- Do tych wydatków zaliczono także wydatek poniesiony na zakup 50 piór kulkowych z flagą w opakowaniu skórzanym oraz 50 piór wiecznych czarnych w opakowaniu skórzanym na łączną kwotę 18.942,00 zł (WB 296/13). W opisie faktury nr FA/1/04/2020 Mag z dnia 1.04.2020 r. nie podano przeznaczenia zakupionych piór.
- 3) Kontrolowane 38 wydatki na zakup usług pozostałych dotyczyły zapłaty za obsługę prawną, przesyłki pocztowe, dostarczenie wody i odprowadzenie ścieków, wywóz odpadów, przyłączenie do sieci energetycznej budynku urzędu, przeglądy techniczne, dzierżawę urządzeń biurowych, obsługę informatyczną, serwisowania oprogramowania, usługę gastronomiczną, organizację spotkań.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.6. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) Kontrolę przestrzegania w 2020 roku ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1843) w zakresie wydatków bieżących przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Dostawa nowych płyt drogowych typu „YOMB” dla Gminy Chojnice* (sprawa PR.271.9.2020).

Podstawowe informacje dotyczące tego zamówienia zawarto w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość szacunkowa zamówienia (podana w protokole postępowania o zamówienie publiczne)	547.500,00 zł – równowartość 128.241,16 euro;
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	SIWZ z dnia 25.03.2020 r., zatwierdzona przez kierownika zamawiającego;
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony;
Rodzaj zamówienia	Dostawa;
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Dostawa nowych prefabrykowanych płyt drogowych wielootworowych typu „YOMB” o wymiarach 100 x 75 x 12,5 cm w szacunkowej ilości 15.000 sztuk, wykonanych zgodnie z normą PN-EN 1339:2005. Płyty miały być wykonane z betonu o minimalnej klasie wytrzymałości na ściskanie C 25/30 wg PN-EN 206, krzyżowo zbrojone stalą w strefie dolnej i górnej, o grubości prętów minimum 6 mm. Zamówienie obejmowało transport wraz z rozładunkiem;
Wymagany termin wykonania zamówienia	90 dni od daty zawarcia umowy;
Wadium	Nie wymagano;
Oferty częściowe	Nie dopuszczono możliwości składania ofert częściowych;
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu	Nr 540210969 – N - 2020 z dnia 25.03.2020 r.;
Publikacja w BZP ogłoszenia o zmianie ogłoszenia (sprostowaniu)	Nie publikowano;
Termin składania ofert	Oferty należało składać do godz. 12.00 w dniu 2.04.2020 r.;
Kryteria oceny ofert	Cena 60%, gwarancja 40%;
Cena w ofercie	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny jednostkowej brutto za 1 sztukę oraz wartości zamówienia brutto za dostarczenie 15 tysięcy płyt drogowych typu „YOMB”;
Powołanie komisji przetargowej	Zarządzeniem Wójta Gminy Chojnice Nr 64/2020 z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie powołania komisji przetargowej do wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego na „Dostawę nowych płyt drogowych typu „YOMB” dla Gminy Chojnice;
Liczba złożonych ofert	8;
Oferta z najniższą ceną - oferta z najwyższą ceną	Oferta z najniższą ceną - IPPiB Anna Olszewska os. Sierakowskich 5/3 Sztum - 516.600,00 zł/ oferta z najwyższą ceną - Zdrojewscy Sp. z o.o. Sp. K. ul. Rzemieślnicza 4 Stężyca - 697.410,00 zł;
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Żadnej oferty nie odrzucono;
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Żadnego wykonawcy nie wykluczono;
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	516.600,00 zł- IPPiB Anna Olszewska os. Sierakowskich 5/3 82-400 Sztum;
Zawiadomienie o wyborze oferty – data	Przesłano wykonawcom w dniu 22.04.2020 r.;
Numer umowy, data zawarcia	Nr PR/25/2020 z dnia 5.05.2020 r.;
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia	Nr 510081948 – N - 2020 z dnia 13.05.2020 r.

- 2) Przebieg kontrolowanego zamówienia publicznego udokumentowano „Protokołem postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego”, sporządzonym przez pana Daniela Michalaka – głównego specjalistę w Wydziale Programów Rozwojowych, który został zatwierdzony przez kierownika zamawiającego, tj. pana Zbigniewa Szczepańskiego – wójta gminy, w dniu 13.05.2020 r.
- 3) Z dokumentu o nazwie „Szacowanie wartości zamówienia (...)”, sporządzonego w dniu 16.03.2020 r. (data sporządzania wskazana w dokumencie), wynikało, że szacunkową wartość wykonawcy, w wysokości 547.500,00 zł, wyliczył pan Sebastian Kwiatkowski – główny specjalista w Wydziale Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej. Z treści wyżej

wskazanego dokumentu wynika, że szacowania dokonano na podstawie „telefonicznego rozeznania rynku wśród okolicznych wytwórców”.

4) W sekcjach „11. Otwarcie ofert” i „12. Zestawienie ofert” ww. protokołu postępowania zawarto informacje:

- bezpośrednio przez otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – 670.000,00 zł;
- do upływu terminu składania ofert wpłynęły 8 ofert, przy czym nie wymieniono oferentów

Wyżej wskazane dane wynikały także z „Informacji z otwarcia ofert”, datowanej na dzień 2.04.2020 r., którą (z upoważnienia wójta) podpisał pan Zdzisław Stormann - dyrektor Wydziału Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej. W dokumencie tym wymieniono enumeratywnie wykonawców, którzy złożyli swoje oferty do upływu terminu na składania ofert. Dane z nich wynikające przedstawiono poniżej:

Lp.	Wykonawca	Cena oferty (zł)
1.	ZDROJEWSCY Sp. z o.o. Sp.K., ul. Rzemieślnicza 4, 83-322 Stężyca	697.410,00
2.	„GRABOWSCY” Anita Splitthof, Łabieńska Huta, ul. Kartuska 17, 84-217 Szemud	664.200,00
3.	IPPiB Anna Olszewska, os. Sierakowskich 5/3, 82-400 Sztum	516.600,00
4.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Dominik Brzeziński, Sznurki 115, 83-324 Brodnica	626.400,00
5.	Zakład Produkcji Materiałów Budowlanych inż. Kazimierz Ginter, ul. Kolejowa 4, 89-600 Chojnice	588.600,00
6.	„ROMAR” Reszcyńscy Sp. j., Rokicin 2a, 83-200 Starogard Gd.	579.300,00
7.	Firma Usługowo-Handlowa Marcin Czarnowski, ul. Wyzwolenia 48, 83-425 Dziemiany	585.000,00
8.	Przedsiębiorstwo „ECOZET” Mirosław Zblewski, Kaliska Kościerskie, ul. Strażacka 6, 83-400 Kościerzyna	603.900,00

5) Spośród 8 ofert złożonych do przetargu i spełniających warunki SIWZ za najkorzystniejszą komisja przetargowa uznała ofertę złożoną przez przedsiębiorcę działającego pod firmą IPPiB Anna Olszewska z siedzibą w Sztumie, os. Sierakowskich 5/3 - 516.600,00 zł. Oferta ta uzyskała największą ilość punktów przy zastosowaniu kryteriów określonych w ogłoszeniu o zamówieniu i SIWZ oceny złożonych ofert.

Cena wybranej oferty nie przekraczała kwoty, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia.

6) W umowie zawartej w dniu 5.05.2020 roku nr PR/25/2020, zmienionej aneksem nr 1 z dnia 9.07.2020 r. (wprowadzono zmiany polegające na wydłużeniu terminu realizacji zamówienia tj. z 90 dni od dnia podpisania umowy do 135 dni od dnia podpisania umowy). Zmiana terminu wykonania umowy nastąpiła na wniosek wykonawcy z dnia 4.06.2020 r. uzasadniony pandemią koronawirusa. Możliwość zmiany umowy przewidziano w sekcji „IV Zmiana umowy” SIWZ. Umowa zawierała postanowienia zgodne ze złożoną i wybraną ofertą przetargową. Kserokopie umowy i aneksu do umowy załączono do akt roboczych kontroli.

- Ustalono, że w dniu zawarcia umowy wójt gminy posiadał upoważnienie organu stanowiącego gminy do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania

jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Upoważnienie zawarte było w § 2 ust. 2 uchwały Nr XII/188/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chojnice.

- Na dzień 5.05.2020 r. (dzień zawarcia ww. umowy), plan wydatków klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” wynosił 772.855,00 zł. Do tego dnia jednostka nie wykorzystwała żadnych środków przeznaczonych na realizację tego zamówienia.
- 7) Kontrolowane zamówienie zrealizowano w części, wydatki poniesione na ten cel wyniosły 132.111,84 zł. Powyższą kwotę wydatkowano na zapłatę zobowiązań wynikających z 7 niżej wymienionych faktur, wystawionych przez wykonawcę:
 - 1/07/2020 z dnia 2.07.2020 r. na kwotę - 10.332,00 zł,
 - 2/07/2020 z dnia 2.07.2020 r. na kwotę - 17.220,00 zł,
 - 3/07/2020 z dnia 2.07.2020 r. na kwotę - 17.977,68 zł,
 - 1/08/2020 z dnia 10.08.2020 r. na kwotę - 20.664,00 zł,
 - 2/08/2020 z dnia 14.08.2020 r. na kwotę - 17.220,00 zł,
 - 3/08/2020 z dnia 19.08.2020 r. na kwotę - 21.146,00 zł,
 - 4/08/2020 z dnia 28.08.2020 r. na kwotę - 27.552,00 zł.
- Ustalono, że pismem oznaczonym BM.271.3.2020 datowanym na dzień 8.10.2020 r. zamawiający odstąpił od umowy w części, która nie została zrealizowana tj. co do kwoty 384.488,16 zł stanowiącej 74,43% wynagrodzenia ofertowego brutto, z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Podstawą odstąpienia od umowy było uchybienie terminu realizacji zamówienia oraz zaprzestanie realizacji dostaw przez wykonawcę. W treści wyżej wskazanego pisma podano m.in. - cyt.: „(...) w związku z odstąpieniem od umowy przez Zamawiającego, z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca, Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty Zamawiającemu kary umownej przewidzianej w § 5 ust.2 lit. a) umowy”. Wyżej wskazane pismo załączono do akt roboczych kontroli.
- Z przedłożonych do kontroli dokumentów nie wynikało, aby przed rozpoczęciem kontroli, zamawiający podejmował jakiegokolwiek kroki prawne, mające na celu dobrowolną zapłatę kary umownej przez wykonawcę lub jej przymusowe wyegzekwowanie, W związku z powyższym zwrócono się o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie nie podejmowania przez zamawiającego czynności windykacyjnych.

W wyjaśnieniu z dnia 7.05.2020 r. złożonym przez pana Zdzisława Stormanna - dyrektora Wydziału Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej przedstawiono stan faktyczny oraz podano m.in. - cyt.: (...) *Wobec przerwania realizacji umowy przez Wykonawcę, Wójt Gminy Chojnice pismem z dnia 8 października 2020 r. złożył Wykonawcy oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy w części, która nie została wykonana, tj. co do kwoty 384.488,16 zł, stanowiącej 74,43 % wynagrodzenia ofertowego. 21 września 2020 r. do*

Urzędu Gminy w Chojnicach wpłynęło od Naczelnika Urzędu Skarbowego w Malborku zawiadomienie o zajęciu innej wierzytelności pieniężnej objętych tytułami wykonawczymi wystawionymi przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny i Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Opolu na łączną kwotę 189.892,25 zł – nr zawiadomienia 2214-SEE.711.23661681.2020.1.AS. Dnia 16 lutego 2021 r. zostało skierowane do Wykonawcy w oparciu o treść § 5 ust. 2 lit. a w zw. z § 3 ust. 1 umowy, przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 103.320,00 zł (słownie: sto trzy tysiące trzysta dwadzieścia złotych i 00/100) tytułem kary umownej w terminie 14 - dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wymagalności do dnia zapłaty, wobec odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca. Przedmiotowe wezwanie zostało skutecznie doręczone, lecz pozostawiono je bez odpowiedzi. W sprawie doradzał uprzednio radca prawny Wojciech Klein, który od końca października 2020 roku przebywa na zwolnieniu chorobowym i który co kilka tygodni składał zwolnienia na następne okresy. Wobec przedłużającej się usprawiedliwionej nieobecności w pracy radcy prawnego Wojciecha Klein, zwrócono się do radcy prawnego Mateusza Łangowskiego – świadczącego usługi prawne na rzecz Urzędu Gminy w Chojnicach od dnia 1 stycznia 2021 roku, o opinię prawną co do zasadności naliczania kar umownych. Wobec powyższego, po uzyskaniu odpowiedzi, wystosowano przedsądowe wezwanie do zapłaty. Dnia 9 kwietnia 2021 roku do Urzędu Gminy w Chojnicach wpłynęło zajęcie wierzytelności skierowane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie Dominika Mrówczyńskiego, sygn. akt GKm 19/21. Dnia 26 kwietnia 2021 roku do Urzędu Gminy w Chojnicach wpłynął wniosek Komendy Powiatowej Policji w Wejherowie – Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych, w związku z prowadzonym przeciwko Wykonawcy postępowaniem wprowadzenie w błąd co do zamiaru i możliwości zapłaty faktur za dostarczony towar, to jest o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. - sygn. akt A-56011-550/2020. Skierowanie przedsądowego wezwania do zapłaty miało na celu podjęcie próby polubownego rozwiązania sporu i wezwanie do dobrowolnego spełniania świadczenia w związku z naliczeniem kary umownej. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym termin przedawnienia na dochodzenie należności wynosi 3 lata. Mając na uwadze okoliczności sprawy, stan niewypłacalności Wykonawcy i korespondencję, która trafia do Urzędu Gminy w Chojnicach, będzie trzeba dokonać oceny zasadności wystąpienia z powództwem o zapłatę. Sąd orzekający w sprawie mógłby dokonać miarkowania kary w oparciu o art. 484 § 2 k.c., albowiem Gmina nie poniosła jakiegokolwiek szkody w związku z wykonaniem umowy. Powyższe naraziłoby Gminę na poniesienie kosztów sądowych, kosztów zastępstwa procesowego, a także kosztów egzekucyjnych, bez zaspokojenia roszczenia.

Złożone wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

- Ustalono, że w trakcie trwania kontroli pismem oznaczonym BM.271.3.2020 z dnia 16.02.2021 r. o nazwie „Przedsądowe wezwanie do zapłaty” zamawiający wezwał wykonawcę do dobrowolnej zapłaty kwoty 103.320,00 zł (20% z 516.600,00 zł) tytułem kary umownej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania wraz z odsetkami za opóźnienie (...).

Kserokopię wezwania do zapłaty załączono do akt roboczych kontroli.

- Stwierdzono, że w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki nie ujęto należności z tytułu kary umownej, czym naruszono art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości. Z wyżej przywołanego przepisu wynika obowiązek wprowadzenia do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Z informacji uzyskanych od pani Iwony Lewandowskiej - głównej księgowej wynika, że pracownicy Wydziału Finansowego nie mieli wiedzy o zaistnieniu takiego zdarzenia gospodarczego. Dochodzenie należności z tytułu naliczonych kar umownych leżało w zakresie obowiązków pani Agnieszki Grabowskiej - inspektor w Wydziale Finansowym.

[Kserokopie dokumentów: umowy nr PR 25/2997 z dnia 5.05.2020 r., aneksu nr 1 z dnia 9.07.2020 r., oświadczenia o odstąpieniu od umowy z dnia 8.10.2020 r., przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 16.02.2021 r. oraz wyjaśnienie złożone przez pana Zdzisława Stormanna ws. niepodjęcia czynności windykacyjnych - poz. 18 akt kontroli]

3.5.7. Wydatki na podróże służbowe radnych (krajowe i zagraniczne)

- 1) Uregulowania obowiązujące w gminie, dotyczące podróży służbowych radnych Rady Gminy w Chojnicach oraz przewodniczących jednostek pomocniczych gminy określono w dwóch odrębnych uchwałach organu stanowiącego gminy tj. w uchwale Nr VII/115/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 5 lipca 2019 roku w sprawie określenia wysokości miesięcznych diet oraz zwrotu kosztów podróży radnym i w uchwale Nr VIII/116/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 5 lipca 2019 roku w sprawie określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet przewodniczących jednostek pomocniczych - sołtysów.
Z wyżej wskazanych uchwał wynika, że osobom tym przysługiwał zwrot kosztów podróży służbowych na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 roku w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnym gminy (Dz.U. Nr 66, poz. 800).
- 2) Ustalono, że wyżej wymienionych uchwał nie publikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. W ich treści (§§ 8 i 6) wskazano, że wchodzi one w życie z dniem podjęcia i podlegają ogłoszeniu poprzez ich wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Chojnicach oraz zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.
- 3) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75022

– „Rady gmin (...)” oraz w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”) ustalono, że w 2020 roku kontrolowana jednostka nie realizowała wydatków związanych ze zwrotem kosztów podróży służbowych krajowych i zagranicznych.

3.5.8. Wyплаты diet radnym i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy

- 1) Obowiązujące w 2020 roku wysokości diet przysługujących radnym Rady Gminy w Chojnicach oraz przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy określono w dwóch odrębnych uchwałach organu stanowiącego gminy, opisanych w części 3.5.7. „Wydatki na podróże służbowe radnych (krajowe i zagraniczne)” niniejszego protokołu.
- W pierwszej z ww. uchwał organ stanowiący gminy uchwalił zróżnicowane miesięczne diety w następujących wysokościach:
 - § 1.1. Przewodniczącemu Rady Gminy w Chojnicach - 1.700,00 zł;
 - 2. Wiceprzewodniczącemu Rady Gminy w Chojnicach - 1.200,00 zł;
 - 3. Przewodniczącym stałych Komisji Rady Gminy - 900,00 zł;
 - 4. Radnych Rady Gminy w Chojnicach - 800,00 zł.
 - w § 2 uchwały zastrzeżono, że wysokość diety miesięcznej miała ulec obniżeniu za każdą nieobecność na posiedzeniach Komisji i Sesji Rady Gminy o 5% diety, jednak nie więcej niż 60%.
 - Drugą z przywołanych powyżej uchwał określono miesięczne diety przewodniczących jednostek pomocniczych gminy, których wysokość uzależniona była od ilości mieszkańców sołectwa, wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Wysokość diet była zróżnicowana i wynosić miała od 750 zł (w sołectwach do 300 mieszkańców) do 1.050,00 zł w sołectwach zamieszkiwanych przez więcej niż 1.800 osób.
- W § 2 uchwały wskazano - cyt.: „Dieta obejmuje ekwiwalent za utracony czas o koszty dojazdów na narady i szkolenia, ryczałt za korzystanie z własnego telefonu do celów służbowych, realizację zadań wynikających z uchwał Rady Gminy, dostarczanie podatnikom na terenie sołectwa nakazów płatniczych, a także inkasa z tytułu podatków i opłat, w tym opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz inne koszty związane z pełnieniem funkcji sołtysa. Kolejny z paragrafów (§ 3) zawierał uregulowania dotyczące obliczania diety w przypadku nie wykonywania zadań sołtysa. Wyплаты diet miały następować do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który dieta miała przysługiwać (§ 4). Z kolei w § 5 uregulowano kwestie zwrotu kosztów podróży na szkolenie lub reprezentowania gminy poza jej terenem. W przypadku odbycia takiej podróży sołtysowi miał przysługiwać zwrot jej kosztów na zasadach ustalonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000 roku w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnym gminy (Dz.U. Nr 66, poz. 800).

- 2) Zrealizowane w 2020 roku wydatki związane z wypłatą diet wyniosły ogółem 498.360,00 zł, w tym radnym rady gminy (§ 303 w rozdziale 75022 – „Rady gmin...”) wypłacono 165.960,00 zł. Wydatki związane z wypłatą diet dla 34 sołtysów (§ 303 w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”) wyniosły 332.400,00 zł.
- 3) Prawidłowość wyliczania i wypłacania diet radnym Rady Gminy w Chojnicach sprawdzono w oparciu o próbę kontrolną obejmującą diety wypłacone w lipcu, sierpniu i wrześniu 2020 r. Ustalono, że miesiącach tych diety radnych wypłacano trzykrotnie, wypłat w lipcu dokonano na podstawie listy nr 149 z dnia 30.07.2020 r. (15 radnym na łączną kwotę 13.485,00 zł), w sierpniu na podstawie listy nr 177 z dnia 28.08.2020 r. (15 radnym na łączną kwotę 14.020,00 zł) oraz we wrześniu na podstawie listy nr 207 z dnia 29.09.2020 r. (15 radnym na łączną kwotę 13.820,00 zł). Ogółem na diety radnych w okresie objętym kontrolą poniesiono wydatki na łączną sumę 41.325,00 zł.
- W naliczaniu i wypłacaniu diet nieprawidłowości nie stwierdzono.
- 4) Z kolei wydatki poniesione na wypłatę diet sołtysów w analogicznym okresie 2020 r. wyniosły 83.100,00 zł. Na powyższą kwotę złożyły się wypłaty diet 34 sołtysów, którym diety wypłacano trzykrotnie tj. na podstawie listy nr 150 z dnia 30.07.2020 r. (27.700,00 zł), w sierpniu na podstawie listy nr 178 z dnia 28.08.2020 r. (27.700,00 zł) oraz we wrześniu lista nr 208 z dnia 29.09.2020 r. (27.700,00 zł).

Poniżej przedstawiono daty sporządzenia list płac oraz terminy realizacji wypłat:

Lp.	Miesiąc, za który dieta przysługiwała	Data sporządzenia listy	Data wypłaty diet
1.	lipiec 2020 r.	30.07.2020 r.	31.07.2020 r.
2.	sierpień 202 r.	28.08.2020 r.	31.08.2020 r.
3.	wrzesień 2020 r.	29.09.2020 r.	30.09.2020 r.

W uchwale Nr VIII/116/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 5 lipca 2019 roku w sprawie określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet przewodniczących jednostek pomocniczych - sołtysów uregulowano zasady naliczania i terminy wypłaty przysługujących im diet.

W myśl § 3 ww. uchwały, w przypadku nie wykonywania przez sołtysa obowiązków wynikających z pełnionej funkcji (w wyniku wszelkich okoliczności, których wynikiem jest niezdolność do pełnienia tej funkcji) dieta miała być obliczana proporcjonalnie do liczby dni wykonywania obowiązków sołtysa, przyjmując, że miesiąc liczy 30 dni. Z kolei w myśl § 4 tej samej uchwały wypłata diet miała następować z dołu, do 10 - tego dnia miesiąca następnego po miesiącu, za który dieta przysługiwała (...).

Na podstawie ww. list płac stwierdzono, że diety naliczono i wypłacano sołtysom w ostatnim dniu miesiąca za który dieta miała przysługiwać.

Do akt roboczych kontroli załączono:

[Kserokopia uchwały Nr VIII/116/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 5 lipca 2019 roku w sprawie określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet przewodniczących jednostek pomocniczych - sołtysów

- poz. 19 akt kontrolij

3.5.9. Naliczenie i wykorzystanie środków ZFŚS

- 1) Kontrolą objęto prawidłowość ustalania przez urząd gminy wysokości odpisu na ZFŚS oraz terminowość przekazywania odpisu na rachunek bankowy ZFŚS w 2020 roku.
- 2) Według uchwały NR XII/189/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Chojnice na 2020 rok wydatki związane z odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych miały wynieść 95.634,00 zł.
 - W trakcie 2020 roku ustalono wysokość odpisu na ZFŚS w kwocie 126.547,00 zł, co wynika z wyliczenia:
 - 76,63 (faktyczna liczba pracowników zatrudnionych w 2020 roku w przeliczeniu na pełne etaty) x 1.550,26 zł (odpis na jednego pracownika) = 118.796,00 zł;
 - 30 (faktyczna liczba emerytów i rencistów) x 258,38 zł (odpis na jednego emeryta lub rencistę) = 7.751,00 zł .
 - Wyżej wskazanych wyliczeń dokonała pani Renata Gruchała Węsierska - inspektor, w oparciu o dwa zestawienia tj. „Stan zatrudnienia” oraz „Wykaz emerytów i rencistów” sporządzone przez panią Żanetę Szulc według stanu na dzień 30.04.2020 r. Przy naliczeniu odpisu przestrzegano przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych, w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349).
- 3) Na wyodrębniony rachunek bankowy ZFŚS w roku 2020 dokonano przelewów odpisu w łącznej kwocie 126.547,00 zł, w tym:
 - do dnia 31.05.2019 r. przekazano łącznie 100.000,00 zł (tj. 79 % planowanego odpisu) (29.01.2020 r. – 10.000,00 zł, 27.03.2020 r. – 45.000,00 zł, 14.05.2020 r. - 25.000,00 zł oraz 25.05.2020 r. - 20.000,00 zł);
 - w dniu 28.09.2020 r. – kwotę 26.547,00 zł (przekazano 100% planowanego odpisu);
 - w dniu 30.12.2019 r. zmniejszono przekazany odpis o kwotę 785,00 zł (korekta w oparciu o rzeczywistą liczbę zatrudnionych).

Wysokość przekazanego odpisu po zmianach wyniosła ogółem 125.762,00 zł.

Ustalono, że urząd gminy przekazał na rachunek ZFŚS kwotę równą z powyższym wyliczeniem. Przekazując środki na rachunek Funduszu nie przekraczano planu finansowego wydatków budżetowych urzędu miejskiego klasyfikowanych w § 444.
- 4) Na dzień 1.01.2020 roku na rachunku funduszu zgromadzone były środki finansowe w kwocie 12.999,77 zł, obroty po stronie Wn konta wyniosły 147.531,95 zł. W trakcie roku budżetowego wykorzystano środki funduszu w łącznej kwocie 121.064,34 zł. Na koniec 2020 roku środki zgromadzone na rachunku funduszu (konto 135) wynosiły 39.467,38 zł. Zobowiązania pracowników wobec ZFŚS ewidencjonowane na koncie 234 z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły 21.060,00 zł – ogółem suma środków ewidencjonowana na wyżej wskazanych kontach rozrachunkowych wynosiła

60.527,38 zł. Z kolei konto 851 - „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazywało saldo 59.467,11 zł oraz konto 840 - „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów” saldo 1.060,27 zł z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek z ZFŚS. Ogółem środki ZFŚS wynosiły - 60.527,38 zł.

3.5.10. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii do realizacji na terenie Gminy Chojnice w 2020 roku został przyjęty uchwałą Nr XII/212/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie zatwierdzenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii do realizacji na terenie Gminy Chojnice w 2020 r.”
- 2) Zgodnie z uchwałą NR XII/189/2019 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Chojnice na 2020 rok, na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”) zaplanowano wydatki na sumę 221.000,00 zł. Z kolei w rozdziale 85153 – „Zwalczanie narkomanii” przewidziano środki na wydatki w wysokości 9.000,00 zł.
- 3) W trakcie roku budżetowego planowane wydatki budżetu gminy na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154) zwiększono o 3.446,00 zł – z wysokości 221.000,00 zł do wysokości 224.446,00 zł. Plan wydatków na zwalczanie narkomanii, klasyfikowanych w rozdziale 85153 został zmniejszony o 1.000,00 zł z 9.000,00 zł do 8.000,00 zł. Ostateczny plan wydatków w obu tych rozdziałach nie uległ zmianie i wynosił 232.466,00 zł.
- 4) Ustalono, iż dochody i wydatki na koniec 2020 roku kształtowały się następujący sposób:

Tytuł	Klasyfikacja	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)
Dochody	75618 § 048	230.000,00	231.500,70
Dochody razem:		230.000,00	231.500,70
Wydatki	85153 § 417	3.000,00	0,00
	85153 § 421	2.000,00	0,00
	85153 § 430	3.000,00	0,00
	85154 § 401	115.716,00	115.511,97
	85154 § 404	8.937,00	8.793,89
	85154 § 411	21.725,00	21.651,33
	85154 § 412	3.353,00	3.077,24
	85154 § 417	22.500,00	8.410,00
	85154 § 421	6.807,00	2.974,19
	85154 § 426	1.000,00	0,00
	85154 § 430	23.000,00	6.261,96
	85154 § 436	2.000,00	1.790,90
	85154 § 440	9.600,00	9.600,00
	85154 § 441	4.100,00	2.735,28
	85154 § 443	500,00	0,00
	85154 § 444	3.101,00	3.101,00
	85154 § 451	1.500,00	1.000,00
	85154 § 461	627,00	0,00
Wydatki razem:		232.466,00	184.908,26

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) dochody uzyskane z tytułu udzielonych zezwoleń mogą być wydatkowane wyłącznie na zadania przewidziane w ww. ustawie oraz na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Z powyższego zestawienia wynika, że środki budżetowe (184.908,26 zł) wydatkowane na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii były niższe o 46.592,44 zł od uzyskanych wpływów z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (231.500,70 zł).

W pisemnej informacji z dnia 15 lutego 2021 roku pani Aleksandra Wojcieszynska – skarbnik gminy podała, że - cyt.: *Oświadczam, że niewykorzystane środki za 2020 rok w kwocie 46.592,00 zł z tyt. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są wprowadzone do projektu Uchwały Rady gminy w Chojnicach w dz. 851 rozdz. 85154 par. 4210. Powyższa Uchwała zostanie podjęta na sesji w dniu 26 lutego 2021 roku.*

Cytowane powyżej oświadczenie załączono do akt roboczych kontroli:

[Oświadczenie złożone przez panią Aleksandrę Wojcieszynską ws. przeznaczenia nadwyżki z dochodów uzyskanych z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu nad wydatkami ws. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – poz. 20 akt kontroli]

- 5) Ustalono, że zrealizowane wydatki w wysokości 184.908,26 zł przeznaczono na:
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kwotę - 154.870,71 zł co stanowiło 83,7% wydatków;
 - umowy zlecenia (prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki) - 8.410,50 zł (4,5 %) wydatków;
 - najem pomieszczeń - 9.600,00 zł (5,3 %) wydatków;
 - zakup usług telekomunikacyjnych - 1.790,90 zł (0,96 %) wydatków;
 - zakup materiałów i wyposażenia (zakup koszulek) - 2.974,19 zł (1,6 %) wydatków;
 - opłaty sądowe, przeprowadzenie badań lekarskich i opinie biegłych - 7.261,96 zł (3,9 %).
- 6) Szczegółową kontrolą objęto 13 wydatków klasyfikowanych w:
- § 4210 - „Zakup materiałów” jedyny wydatek zrealizowany w tym paragrafie, oznaczony w ewidencji księgowej WB 739/34;
 - § 4300 - „Zakup usług pozostałych” oznaczonych w ewidencji księgowej następującymi numerami: WB 105/26, WB 213/30, WB 273/58, WB 273/91, WB 696/17, WB 701/24, WB 888/39, WB 910/60, WB 910/61, WB 923/26, WB 943/11 i WB 943/30.

Wydatkowane środki przeznaczano m.in. na materiały (124 koszulki dla dzieci biorących udział w zajęciach profilaktycznych), wykonanie opinii biegłych sądowych, wykonywania badań psychologicznych oraz badań psychiatrycznych.

W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.5.11. Wydatkowanie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że wójt skorzystał z możliwości zatrudnienia komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej przewidzianej w art. 32 ust. 3a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 961).

Nadzór i kontrolę nad działalnością finansową jednostek OSP na terenie gminy powierzono panu Łukaszowi Kwiatkowskiemu - zatrudnionemu na stanowisku komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej na podstawie umowy o pracę.

- 2) Na terenie gminy działa 13 jednostek ochotniczej straży pożarnej, w tym trzy jednostki w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego.

- 3) Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania wydatków jednostki samorządu terytorialnego sporządzonego za 2020 rok, wynikało, że w roku objętym kontrolą zrealizowano 499.215,93 zł wydatków w dziale 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”. Wydatki te, ujęte w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne”, zrealizowano w niżej wskazanych paragrafach:

- § 3030 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”	- 49.418,34 zł;
- § 4210 - „Zakup materiałów i wyposażenia”	- 256.813,51 zł;
- § 4260 - „Zakup energii”	- 17.684,10 zł;
- § 4270 - „Zakup usług remontowych”	- 50.347,42 zł;
- § 4280 - „Zakup usług zdrowotnych”	- 8.255,80 zł;
- § 4300 - „Zakup usług pozostałych”	- 48.953,76 zł;
- § 4360 - „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych”	- 4.197,95 zł;
- § 4400 - „Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki (...)”	- 3.690,00 zł;
- § 4430 - „Różne opłaty i składki”	- 59.855,05 zł;

- 4) Próbą kontrolną wydatków bieżących objęto wydatki klasyfikowane w następujących paragrafach:

- a) § 3030 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” - kontrolą objęto wszystkie wydatki poniesione w lutym, kwietniu i maju 2020 r.
- b) wydatki poniesione jednorazowo powyżej kwoty 300 zł, klasyfikowane w:
- § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” 24 wydatki,
 - § 4300 – „Zakup usług pozostałych” 5 wydatków;
- c) § 4430 – „Różne opłaty i składki” wszystkie wydatki poniesione w 2020 r.